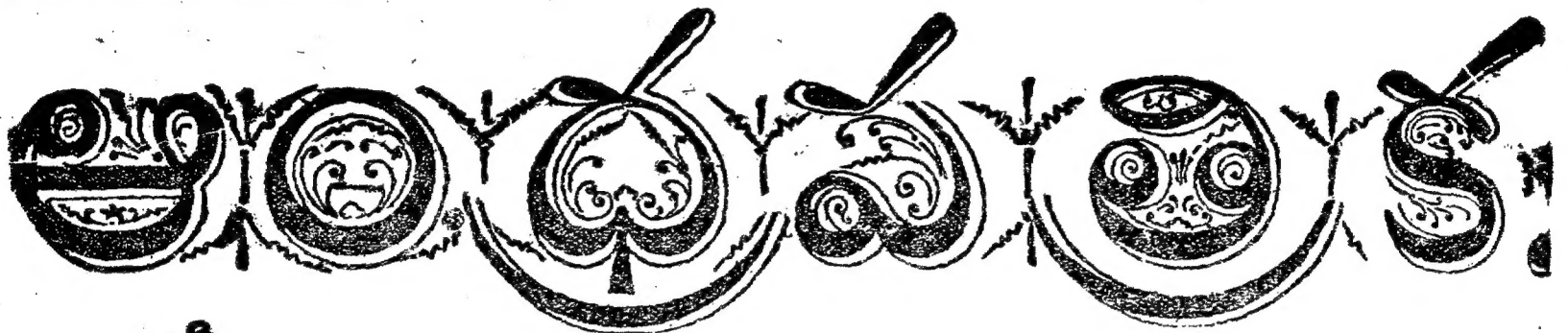

Registered No. M 1118

పత్రిక ౧-కి 6 వైసలు

308279

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

VOL. I.
నంపుటము ౧

చెన్న పట్టణము 1914 వం॥ సెప్టెంబరు నెల 20 వ తేది ఆదివారము.
ఆనంద నామ సంవత్సర ఆశ్వయుజ ప్రథమ ౧.

No. 155
సంచిక ౧౫౫

బరోపా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లాండు-ప్రెస్సులు.

రాజుగారి ఉపన్యాసము.

పార్లమెంటును నిలిపివేయుట.

లండను సెప్టెంబరు 18:- పార్లమెంటును నిలిపివేయుచు రాజుగారిట్లు చెప్పిరి:— ఇది యుపన్యాసము లియ్యవలసినది కాదు. పనిచేసి చూపించవలసిన సమయము. అట్టి సీతియందు మీరు నే నుపన్యసించు చున్నాను. లోకముయొక్క కాంతిని గాపాడుటకై నా కర్తవ్యమువారు సర్వవిధముల బ్రయత్నించిక తరువాత, వివిధ పునాదుల నాశ్రయము గాపాడుటకును, సామ్రాజ్య వికాసము కలిగించుటకును.

నందు శత్రువులు బలమును స్థావరములందు కందకములు ద్రవ్యములనుండిరి. వారిమీద మేము పడకుండ కాపురల మాత్రము చేసికొనచున్నాము. ఆర్థోక్షకు తూర్పుభాగము నందును స్థితిగతులు మారలేదు. లారైను, వాన్సెలందు సరి హద్దులకు సమీపమున శత్రువులు బలముగ నున్నందుల గూడి యున్నారు. అని పార్లమెంటు ప్రకటనము చేసి స్థితిగతులు మారలేదు.

నేనాముఖమునందరెట యుద్ధముజరుగుచున్నదనియు స్థితిగతులంతగా మారు నొందలేదనియు నేటిమధ్యాహ్నము నాగతనమవారు ప్రకటించిరి.

లకు జరిగిన కెన్సెలోరాటముగ నున్నది. ఇందుచే ఫ్రెంచివారి దేశమునం దికమిద గొప్ప ప్రమాదములు జరుగనేరవు. జర్మనీ వారి స్థావరములుమిక్కిలి స్థితియందును బలముగ నున్నవి. తమంతలివారికి లాభము నెచ్చుదిగ జేసారును. బహుశా జర్మనీవారి రాక పోకలమార్గముల నిరోధించుటచే సంపూర్ణముగ జయము కలుగవచ్చును.

ఆస్ట్రియన్ గారి ప్రసంగము.

లండను సెప్టెంబరు 19:- ఎడింబుర్గులో

గారు ప్రసంగించుచు నట్లు చెప్పిరి:—? కిక్కుముందు లావైను, మెట్టియన్ లావైను, పేర్లుతలవంపులుగ నుండును. మనపని పూర్తిగా యెన్నో నెలలు బహుశా సుదీర్ఘములుపట్టున సంపూర్ణముగ నెరవేర్చినకేగాని మనపూర్వ నిలిపివేసిన వారము కాము. మనపట్టినట్లు.

జర్మనువారి ఐ

ము అగును. 12 మంది బ్రిటీషు ఇంజనీయర్లు ఉండిరి. జర్మనులు ఫిరంగులను నిష్కలవానలై కురిపించుచుండిరి. ఫిరంగి దెబ్బలకు 11 మంది ఇంజనీయర్లు చనిపోయిరి. ఒక్కఁడు మిగిలియున్నాడు. జర్మనులు వంతెనను సమీపించుచుండిరి. ఒక చెంప నిష్కలవాన కురియుచునే యున్నది. ఇంజనీరుదానిని లెక్కచేయక అతి సాహసమున పునఃగైత్రి వంతెనను సమీపించి ఇదివరకే దాని క్రింద కెట్టియున్న మందుగనికి నిష్కముట్టించినాడు. వంతెన పడిపోయినది. జర్మనులకు ఇబ్బంది, దానివలన ఆలస్యముకలిగించినాడు. కాని వెంటనే ఇంజనీరు జర్మనువైనికునుకుపోడిబ్బకు గురియై చనిపోయినాడు.

ఈ సందర్భములో మేజరు సి. ఏ. యల్. ఏట్సు ఆరు బ్రిటీషు ఇంజనీరు చనిపోయినాడని వదంతిపుట్టినది. కాని ఇది అబద్ధము. నేను బ్రతికియున్నాను. జర్మనులచేతులలో ఖైదీగ నున్నాను. అని అతడు ఇంటికి బాబువ్రాసినాడు.

జర్మనుల ప్రకటన ప్రకృత.

లండను, సెప్టెంబరు 17:—ఈ వార్త వార్తాప్రకటన సంఘమువారిచే ప్రకటింపబడినది:—శత్రుపక్షమువారు నెక్ లిస్ ప్రవేశించుచుండగా, నొక కావలివాడు ఇరువుర జర్మనులను కాల్చిచంపెను. అంతట జర్మనీవారి నేనాని మేయరుగారు పురప్రయోగులను సమావేశపఱచి ఇదిగఱకే గొప్పదన గొతులదగ్గర వారిని మోకరింప నాజ్ఞాపాట్లు చేసినదప తుపాక్షలతో కాల్చి చంపిం ధమున నల్లర ను గూ ట కొల్ల బెట్టిరి. మఱి యగుడ కొల్లబెట్టి స్వాధీనపఱచుకొనిరి. పట్టుకొనినవి. రీమున్ పుటవపుత్రికయొకటి కలుగుతుంటును పురప్రయోగులు.

ఒక మునిగిపోవుట.

లండను సెప్టెంబరు 18:— నౌకాదకాధికారు లిట్లు తెలియజేయుచున్నారు:— తుపాక్షపట్టి పిస్తాల్లు అశస్త్రీయరు ఇంగ్లీషుభాషలో మునిగిపోయినది. 21 మంది చనిపోయిరి. ఇది యుద్ధపుటోడ; ప్రాతపద్ధతిని కట్టుబడినది. ఇప్పుడిది యుద్ధములో పనికిరాదు. నౌకాశ్రయపు పనివాడ్రోహూడ దీని మీద 64 మంది నావికులు పరిచేయుచుండిరి. దీనిలోనుండి రక్షింపబడినవారు పోవుల్యాండు చేరుకొనిరి.

ఇండియన్ ఆంబ్యులెన్సు బ్రిగేడు.

లండను సెప్టెంబరు 19:— యుద్ధములో దెబ్బలుతగి లినవారికి సహాయముచేయు నిమిత్తమై ఇంగ్లాండులోని భార తీయులొక సంఘముగా గూడినారు. వీరిని రెగిమెంటుగమునకు బంపెదమని యుద్ధకార్యస్థానమువారు తెలియజేసిరి. మఱికొం దఱు దెబ్బలుతగిని ఇంగ్లాండునకువచ్చు చేయిపైనికులకు సహాయముచేయు పనియందు నియోగింపబడుదురు. ఇంతవఱకు నీ పని నిమిత్తమై 150 మంది వాలంటీయరులుగ చేరినారు. ఇంకను చేరునున్నారు. వీరందరికి చేయకలసినపనులు బోధింప బడుచున్నవి.

కార్మనుగారి వివాహము.

లండను సెప్టెంబరు 18:—సర్ ఎడ్వర్డు కార్మనుగారు కర్నూలుజ్ఞీ వెను ప్రాయసుగారి కుమార్తెకు రుబీయనునామెను వివాహము చేసికొనిరి. ఇదివరకు ఇండియన్ డెగ్రెటు బాతీయ సభ్యులుగనండికి ప్రాయసుగారు ఈ మేట పితృవృత్తులు.

జర్మనీ నాకోబు పోలీసుస్థానము జర్మనీ వారసము జేసికొనుట.

ఉపిన్గ్-సెప్టెంబరు 18:—సరిహద్దులందు నాకోగా వర్తకము దక్షిణాఫ్రికా ద్వారకమునకు 250 మంది

జర్మనీకొత్త సేనలు.

ప్రాన్సులో జర్మను సేనల సాహాయ్యమునకు కొత్త సేనలు వచ్చుచున్నవి. మంగళవారమునాడు ప్రాద్దున 10 వేలమంది కొత్త వైనికులు జర్మనీలోని స్ట్రాస్బూర్గ్ పట్టణముగూడ ప్రాన్సుకు వెళ్లివారు. జర్మనీ శత్రువు ఈ యుద్ధములో స్వస్థమును ఒడ్డుచున్నాడు. ఎంత ఒడ్డినను దీనివలన జర్మను సరిహద్దులలోనికి పారిపోవుట తప్ప మరియొకలాభములేదు.

జర్మను స్త్రీవృద్ధులు.

జర్మనుపజలు బ్రిటీషు ఖైదీనులను గౌరవించు చున్నారనియు, స్త్రీలు జర్మను కత్తికభటులను చూడకుండ బ్రిటీషుఖైదీలకు పొగాకు, పండ్లు, తినుబండారములు, పడకే యుచున్నారు. అని హాలండుదేశమునందలి అముస్టరు డాము నగరములో తెలియవచ్చినది.

బెల్జియము, జర్మనీల నష్టము.

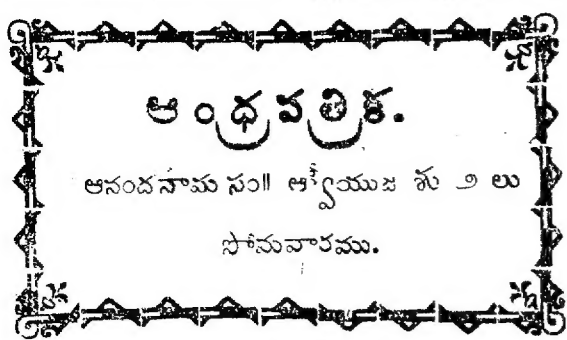
అలహాబాదు సెప్టెంబరు 19:—పయినిర పుత్రికయొక్క లండను విలేఖకు దీతంతిసమాచారమును బంపుచున్నాడు:— బ్రస్సెల్సు, మెలీన్సు, లూవెయిక్ లదగ్గర నీమధ్యజరిగిన యుద్ధములో బెల్జియమువారు 1500 మందియు, జర్మనీవారు 1000 మందియు, మృతినొందినట్లు డెయిలీ కానికల్ ఆంట్వెర్పు విలేఖకుడు తెలియజేయుచున్నాడు. డక్షిణాఫ్రికా దగ్గర పరాక్ సేన చాలగలదు కానికల్ పుత్రిక వ్రాయ గున్నది.

బర్లిన్.

బ్రిటీషుజయమును నమ్ముట.

లండను సెప్టెంబరు 16:—బ్రిటీషు సేనలు జర్మను సేనలను ఓడించుచున్నవను వార్తను కొద్దికొద్ది జర్మనీరాజధాని యగు బర్లినునగరమున చేరుచున్నవి. ఇంకొకలక్షనాకథ మునునమ్మమనియు ప్రజలు జర్మనీదొరతన పుటవలన జమలకు

భార్య:— మగపిల్లలకి ఆడుపిల్లలు లేరను విచారము, ఆడుపిల్లలున్నవా గపిల్లలు లేరను విచారము నహంబు. ఆడుపిల్లలును మగపిల్లలునుగూడ లేని మహాబోటివారికి ఒక్కటే విచారము.

ఎమ్మెక్ సైన్వరవిహారము.

యుద్ధము చిత్రేతిహాస సమన్వితము. అందు స్వల్పవిషయము లొక్కొక్కతరి విశేషఫలదాయకములు. అట్టివిశేషఫలములు తనంతట తాపములు రు నిరుపయోగము. ఈపెక్కుచిత్రములును ఎమ్మెక్ చరిత్రమున ప్రతిబింబితములు. ఇది మిక్కిలి చిన్నయుద్ధపుపడవ. కాని దీని గమనము మాత్రమతికిఁగియు. గంటకు నిరుపదియెడు నాలులు అనగా నావికమైన్లు, పోగలదు. ఇది యెచ్చటినుండి బయలుదేరినదియు నెవ్వరును చెప్పజాలదు. ఇది వరకిది తూర్పునుండి వచ్చినదనియూహయండినది. సిటీ ఆఫ్ మిచిగెన్ లనునావ యందలి లస్కరుల కథ ననుసరించి ఈపడవ యొకప్పుడు ఏడవ ప్రాంతములలో నుండెనను ననుమానము కలుగుచున్నది. కావున ఐశ్వర్యమునుండే వచ్చినమోయను సందేహమునకు కారణముకలదు. గ్యూజెను బ్రెస్లాల్ కంటే నొకవేళముందే బయలుదేరినదేమో? దీనిలోగూడ మార్కోమేనియా యను బాగ్దలయొడకదు. ఇది న మ దొరికినది. వీని రెంటును ధీర్వప్రయాణమునకయినను కావలసినంత సేమబాగును ఇతరసామగ్రియు కలవట! ఎమ్మెక్ చేయుచుండుపని ఆశ్చర్యము కలిగించునదిగానున్నది. శత్రువుల వ్యాపారనావలు కనిపించినవెంటనే ఆనావలకిడకుపోవుటయు నందులోని ప్రజలను పట్టు సముగా బయటికి దీసి ముచిమూటలాడి దానిని బోవుచుండు తిట్ట రాష్ట్రముల నావలొనికి ద్రవ్యమునిచ్చి యెక్కించుట, ఆసలునావలను ముంచి వేయుట యి యెమ్మెక్ ను నకు పడతియొనట్లు ఏర్పడి యున్నది. ఐదు నావలను జగన్నాకమునకు దూరమునముంచుట యీవరకే వ్రాసితిమి. మరియొకనావనకూడ నిదేరినిముంచినదని వార్త వచ్చియున్నది. ప్లానుమాధిపతనన నావ కడచిన పదియవతేదివరకు మనమదరాసు బందరునందుండినది. లివరుపూలునుండి సామగ్రిని సేవగరమునకును, కొలంబోకును, కలకత్తాకును నని యెక్కించుకొని ఈనావ ఇచ్చటిపని ముగిసినందున కడచిన పదియవతేదిని కలకత్తాకు పయనమై పోయెను. దారియందు దీని కెమ్మెక్ ఎదురుపడి హుగ్లీనదీముఖమున కనణిదూరముననే ముంచిబిడిచెను. దీనియందుండిన ప్రయాణిక బృందమును మార్కోమేనియాపై నెక్కించుకొని రంగూనునకు కొంచెముదూరమువరకును దీసికొనిపోయి అచ్చటనుండి పయనమైనప్పుడుండిన నాక్వేడేశపు నావపై నెక్కించిపోయినదట. ఈరీతిని ఎమ్మెక్ జగన్నాథమునద నావలను ముచిదిమొదలు అచ్చటినుండి కల్కత్తా ప్రాంతమునకు కలకత్తాప్రాంతమునుండి రంగూను ప్రాంతమునకు నిర్భయముగా దిరుగుచున్నదనుట నిశ్చయమయినది. దీనివలన బంగాళాఖాతమున జరుగవలసిన వ్యాపారమాలేయు కొంతకాలమువరకు నిలిచిపోవుననుట నిస్సందేహము. ఇంతచిన్నపడవ యి యభయముగా ఆంగ్ల సముద్రమగు బంగాళాఖాత దిరుగుచుండుట నిజముగా అద్భుతావహమే కాని తూర్పులో నాంగ్లనౌకానైన్యము కొలదియే. ఈస్తు ఇండియాస్క్వాడ్రన్ నుదళము నాలుగు యుద్ధపుపడవలు

వీనిలో జతగానుండు నాలుగునావలును కలది. ఇందులోని నాలుగు యుద్ధపుపడవలును ఎమ్మెక్ వంటి సుసంక్షిప్తమగు శత్రువు మొట్టిమై యెదిరింపదలకొనవు. జంటలుజంటలుగా దానివెన్నంటి దిరుగుచున్నవని విశ్వసీకవలసియున్నది. చీనా యందలి ఆంగ్లనావికదళము ఈస్తు ఇండియాదళమునకంటే చాలగొప్పది. కాని అచ్చటినుండి నౌకానైన్యమును కదల్చుటయు తప్పదు. ఇంత చిన్నపడవను దాకుట కంత గొప్పబలము బయలుదేరుటయు నంత సమంజసుగా నుండదు. కావున బంగాళాఖాతమందలి ఈ శత్రువును తునుముటకు ఈస్తుండియా దళము వలం తికావలెను. కాగలదనుటకు సందియములేదు. సముద్రము విస్తారము. తమసంఖ్యతక్కువ. ఎమ్మెక్ మిక్కిలి వేగముకలది. అందుచేత నాంగ్లనౌకాధికారులు దీనిని బట్టుటకు కొంతవ్యవధి కాగలదు. తానెట్లును లోబడవలసివచ్చుట జర్మను నాయకుడెరుగును. అంతలోపుగ సాధ్యమయినంత పని చేసి చూచునని యాతని యాశయమై యున్నదనుట స్పష్టము. ఇప్పటికే బంగాళాఖాతపు వ్యాపారము చెడినది. ఎమ్మెక్ పట్టుబడువరకు వ్యాపారమే యసాధ్యము కాగలదు ఇదియే కలుగజోవునట్లును. దీనిని దీర్చ నధికారులు తీవ్ర ప్రయత్నములు సల్పుదురని నమ్మవలసి యున్నది.

ఏయిరువదీ ప్రాంతములందలి మహాసంగ్రామము కడచినయాటు దినములుగా నొక్కతీరున జరుగుచున్నది. ఇరువాగులవారిలో నొక్కరికైనను విశేషజయము నేటివరకు కలిగియుండలేదు. ఆంగ్లమిత్ర మండలిసైన్యములు పడమటిచివరను కొంతముందుకు త్రోసికొని నడచినట్లు తెలియుచున్నది. రీముప్రాంతమున సమర మతిసంకులమయి యుండుట విశేషము. కాని ఇచ్చటనొక్కరికీ లాభముకలినదని చెప్పవీలులేదు. మిత్రమండలియొకవంక ముందుకుపడినట్లును జర్మనివారు మరియొకవంక ముందుకుపడినారు. తూర్పున శత్రువులు ఆగ్నేయను ప్రాంతముల కొడుగునట్లు సూచనలుకలవు. పూర్వపుచివరన జర్మను యువరాజు సైన్యములు వెనుకొడుగుచునే యున్నవి. లోరేనులోని పోరాటము మిత్రమండలి పరముగనే యగుచున్నది. ఇట్లు పోరుమొత్తముగా కొనసను రెండు పక్షములలో నొక్కరికైనను లాభము కలుగునట్లు కొనరాకున్నను కొన్నివిషయములనుబట్టి సూచన లరయు వచ్చును. ఇప్పుడు సందేహములు ముచ్చటిరీప నెంచినచో రెండు ప్రక్కలును సమానమని స్వీకరింప నున్నామని జర్మనీవారు తెలిపినట్లు వినుచున్నాము. జర్మనీలోని పదునై దేడ్లవిద్యార్థులు మొదలుయుద్ధభట త్వమునకు నియమించబడి నారనియు అట్టివారిప్పుడు పట్టుపడి యీవిషయము విశదపరచి నానియు వార్తలుగలవు. నేటిసమరభూమిలో నొక్కచోటనే మిత్రమండలి సైన్యముల పైకిజర్మనులు పదివరాయములు గవయుటయు పరాభూతులగుటయు యుచున్నది. వీనినన్నిటినిపట్టమాడ జర్మనీ కడపటి నిరాశావేషముతో సర్వంగ సర్వశక్తులను వినియోగించుచున్నావము. రుష్యావారాష్ట్రీయాలోనికి యనులను కలచి నైచుచున్నావ సప్తములను గురించి మనకు వచ్చుచుండు వర్తనలు ములుగా నున్నవి వారు బోస్నియాలోనికి జరించి స్వాగతమంచుచునా చేరగలరట. సర్వీయా

సంధికిగాని మిత్రమండలివారితో నైక్యమందుటను దెలిపియున్నారు. రుష్యాచక్రవర్తిజారు తనకును తన ప్రజకును నన్యోన్యము కుదిరియుండు మైత్రిని సంకేతించు నవీనధ్వజముకట్టిన నగ్గికరించి ప్రజలయందు విశ్వాసమును జూపివారి యుత్సాహముపొంగ జేసినవాడైనాడు. న్యూజీలండు అధినివేశమువారు మన సామ్రాజ్యభక్త్యుత్సాహములను కొనియాడుచు మనకు సందేశమందినారు. మన రాజప్రతినిధి హార్డింజ్ ప్రభువు మనపక్షముగా వారికి వందనము లర్పించినాడు.

1913-14వ సంవత్సరపు విశాఖపట్టణము డిప్రీక్రుబోర్డువారి రిపోర్టును విమర్శించుచు ప్రభుత్వమువారు గౌ. సి. వి. ఎస్. సరసింహరాజుగారియొక్కయు ము||రా||శ్రీ. డి. రామలింగస్వామిపంతులుగారియొక్కయు పరిశ్రమను బోర్డు అధ్యక్షుడు ప్రశంసించుట సమ్మోదావహమని యభిప్రాయ మిచ్చుచున్నారు. సరసింహరాజుగారు విశాఖపట్టణము తాలూకాబోర్డునకును, రామలింగస్వామిపంతులుగారు విజయనగరము తాలూకాబోర్డునకును ననధికారాధ్యక్షులు. వీరువురును యూనియను పంచాయతులను, పాశశాలలను, రోడ్లలను, ఆసుపత్రులను పరీక్షించి పరిశీలించుటకునై తమతమ తాలూకాలలో వరుసగా 82దినములును 100 దినములును కమానువెడలి మిక్కిలి యుపయోగకరమగు పని చేసినట్లు తెలియుచున్నది. అనధికారాధ్యక్షు లింత శ్రద్ధపూని పనిచేయుచున్నారనుట ప్రజాప్రతినిధ్యపక్ష పాతులకునుత్సాహకారణము. మన ప్రజాప్రతినిధు లందరును తమ తమ ధర్మముల యెడ నీమాత్రపు శ్రద్ధ చూపినయెడల నిజముగా తమకు ప్రభుత్వమువారు కలుగజేసియుండు శక్తులు కొద్దియే యైనను నచిరకాలములో పలనే పజలలో నొక విధమగు వికాసమును కలిగించి యెక్కువ స్వాతంత్ర్యముల నందుటకు బీజము నైచినవారగుదురనుటకు సంతయముండదు. కావున సరసింహరాజుగారును రామలింగస్వామి పంతులు వారును అట్టి అనధికారకారవ మందినవారికేగాక తదితర ప్రజాప్రతినిధులకును ననుకరణీయులని నమ్ముచున్నాము.

వాణియం బాడిపేరును సైక్కువొరగారిపేరును మాచడుపరు లిదివరకే విని విసిగియున్నారు. అట్లుండియు మరల మేఘాపేర్లను వినిపింపనలసినచ్చి నందులకు చింతించుచున్నాము. కాని యెంతట్లుప్రముగా నాపనిమాకు సాధ్యమో అంతట్లుప్రముగా చెప్పివిశుతుము. వాణియంబాడి మ్యూనిసిపాలిటీ కిటీ వల దొరతనమువారు అనధికారియగు నొకయధ్యక్షుని జతముపైని ఏర్పరచుకొనవలసినదని సభ్యులకు తెలుపువాడైరి. దీనికై మూడుసభలు జరిగినవి. మొదటి రెండుసభల విషయమంతయు నిటనననసరము. సైక్కుగారు అధికారసభ్యులను సీకొని అధికారి వర్గమునుండి యధ్యక్షులను లనంపువని కోరుటకు యధ్యక్షిరి. కడపటిసభలో మువ్వరు లనధికారాధ్యక్షునకై సమ్మతు ప్ర్యరు హిందువు లధికారాధ్యక్షును సైక్కువొరగారు హిందువులపక్ష తమ సమ్మతి నానైపునకు మరల్చిరి. ప్రవారి ఇష్టమునకు వ్యతిరేకముగా మృదీయ నైషమ్యము లేనిచోట కలుగురితని ప్రవర్తించి యుండుట కావహము. ఈమ్యూనిసిపాలిటీవిషయ గా విమర్శించినచో మన స్వపరిపాలనాపనులు అధికారులచాయ క్రింద నేరితిగా ప్రచుండుటయు విశదముకాగలదు.

TELEGRAMS.

INDIA.

Austro-German Retreat.

THE DEAD IN PILES.

A Graphic Description.

LAHORE, September 20.—The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables:—London, 18.—The "Morning Post's" correspondent at Petrograd relates some pictures of the Austro-German retreat in Galicia. The streams were choked with the bodies of the dead trodden down, until the current was dammed and overflowed the banks. Piles of the slain either awaited burial or were burning. Hundred of acres were sown with the dead, littered with weapons and equipment. Wounded and riderless horses were careering madly over the abandoned country.

Among the captured at Turobin were 38 heavy calibre guns bearing the Kaiser's initials.

Enemy's Guns Turned on Them.

The correspondent assumes that both the heavy guns and ammunition taken from the enemy will be used.

A Tribute to the Cossacks.

The correspondent pays a tribute to the prowess of the Cossacks who were able to deal successfully with four or five times their number of the Austrian or German Regular Cavalry.

Prisoners Interviewed.
Germany Mobilises Students.

ALLAHABAD, September 20.—The "Pioneer's" London correspondent cables:—The Exchange Agency's correspondent at Bordeaux, interviewed the German prisoners, who gave their ages as 15½. They declared that all students at school over 15 had been mobilised.

What will Happen?

There was some uncertainty as to whether the Germans mean to make a real stand on the present line or merely to hold the pursuit while their impediments get well away and some re-organising is done. There is also some speculation as to whether the Allies will attempt a turning movement with the Left or continue to force the Crown Princes' Army northward with the Right where every advance reduces the length of the frontier open for the German retreat.

French Ready to Attack.

The "Times" Paris correspondent says that the French have ample forces at their disposal to carry on the attack.

General Joffre's Strategic Skill.

General Joffre's use of the railway system, to concentrate huge reserves and throw them where required, has largely aided the Allies' offensive. The Paris-Marseilles Railway is at present monopolised by the Military.

Germans in Belgium.

Machine-Guns and Howitzers Of Heavy Calibre in Use.

ALLAHABAD, September 20.—The "Pioneer's" London correspondent cables:—

The correspondent of the "Central News" at Antwerp has just toured the German positions, defending from Brussels and Louvain which extend in a semi-circular form from a point five miles east of Termonde, to ten miles north of Brussels, and north of Louvain, where they turn in a south-easterly direction. Trenches, redoubts and other works are made by reinforced concrete and are well furnished with machine-guns and howitzers of considerable calibre.

Belgians Ready to Flood More Country.

The "Chronicle's" Antwerp correspondent says that the Belgians anticipating the German offensive are preparing to flood more country.

New Zealand and India.

Messages of Sympathy.

SIMLA, September 19.—The following message has been received by the Viceroy from the Governor of New Zealand:—"New Zealand desires to express unbounded admiration at the splendid response to the Empire's call made by all inhabitants of the mighty Empire of India and the friendly bordering States."

The Viceroy has sent the following reply:—"On behalf of India I thank New Zealand very heartily for her warm and friendly message and assure her that India is looking forward with the keenest enthusiasm to fighting side by side with New Zealand against the enemies of the Empire."

THE COLONIES

Australian Submarine Lost: No Details.

LONDON, September 19.—The Press Bureau states that the Admiralty has received a cable from Australia reporting the loss of submarine AE-I. No details are given.

TELEGRAMS.

[The whole of the Australian Squadron consists of only three light Cruisers and one battleship. The latest Naval authority does not mention any submarine. Possibly it may be a new addition.]

LATER

LONDON, September 20.—(5-20 A. M.)—Melbourne, Admiral Patey reports that the sub-marine was lost with all hands, numbering thirty-five Officers and men. She was last seen on the afternoon of the 14th, returning from patrol. The wreck is believed to have been due to accident. Casualties include Lieutenant-Besant and Lieutenant Hon. Leopold Scarlett, drowned.

RUSSIA.

Well-done Russia.

A NEW FLAG OF UNION.

Combines Imperial Arms and National Colours

LONDON, September 19.—(5-50 P. M.)—PETERGRAD. The Tsar authorises the use of a new flag, symbolising the Union of the Imperial Majesty and the People. It combines the Imperial Arms in the left top corner, and the National colours.

Russians Occupy
Senavia and Sambar.

LONDON, September 20.—

The Russians have occupied the fortified positions of Senavia and Sambar. The town of Jeroslav is in flames. It is believed that the Austrians abandoned Jeroslav, as their communications in the rear were threatened. The Russians have cut the communications in the rear of Prozcoysl.

SERVIA.

Servia and Peace.

LONDON, September 20.—

It is officially declared at Nish that Servia will not conclude a separate peace with Austria but will act with the Entente.

Montenegrins in Bosnia.

Well Received by Populace.

LONDON, September 18.—(7-45 P. M.)—CETINJE.—The Montenegrins were well received by the Bosnians when they entered Gorazda. The Allies hope to reach Sarajevo on Sunday.

JAPAN.

Japanese Attack Wangko-Huang.

Germans Run Away.

TOKIO, September 20.—(4-30 P. M.)—It is officially stated here that the Japanese in Caoshan Bay attacked the enemy at Wangko-Huang a fortified position with quick-firers. The Germans at sunset abandoned their trenches in disorder leaving equipment and supplies.

GERMANY.

Germans Falling Back.

LONDON, September 20.—

Latest advices from Paris indicate that the Germans are preparing to fall back on Ardenes, where they will again seek to entrench themselves.

German Atrocities.

Attempts to Depreciate Reports.

LONDON, September 18.—(7-45 P. M.)—Newspapers suspect that German agents are at work attempting to depreciate the verified reports of German atrocities.

CALCUTTA.

The "City of Winchester."

Lascars Tell the Story of its Sinking.

CALCUTTA, September 20.—The lascar crew of the "City of Winchester" arrived here on board the "Fook-sang" from Singapore. They state the "Konigsburg" met a vessel a few hours from Aden at 9 P. M. The vessel was accompanied by another, which the Serang believed to be the Hamburg America liner. This liner took away most of the European Officers, except the three who remained with the lascars to reassure them. The cruiser left the "City of Winchester" at 6 A. M. near Carini Island, after taking what it wanted. Three days after she returned, removed the lascars and fired seven shots at the vessel. Two hours later the Indians were transferred to the Hansa liner, the "Goldenfels," which took them to Sabang. A Dutch vessel later took them to Singapore.

The Serang states that the "Goldenfels" passed the "City of Winchester" 24 hours after the bombardment, and she was still afloat with the bulwarks 6 feet above water.

TELEGRAMS.

A TIMELY WARNING.

An Italian Captain Honoured.

CALCUTTA, September 20.—H. E. the Governor presented a gold watch to Captain Giacopello of the "Loredano" for services in warning five vessels.

The E. C. R.

Calcutta, September 20. The breach on the East Coast section of the Bengal Nagpur Railway is repaired and through communication restored.

KHURDA, September 19.—Breaches at miles 555112 and 55716 on the east coast section of the B. N. R. have been repaired and through communication restored at 16 hours to-day.

SIMLA, September 19.—

The Secretary of State has sanctioned the creation of two additional Deputy Directors of Agriculture in the Indian Agricultural Service for Berar and Orissa, and one Assistant Director of Agriculture.

BURMA.

The Burma Red Cross Society.

RANGOON, September 19.—An enjoyable and varied entertainment was given at the Government House last night in aid of the Red Cross Society, Burma Branch, to provide for the comforts of the wounded soldiers in the war. There ought to be a substantial addition to the Red Cross Society's work, judging by the bumper house present.

The Anglo-Indian League.

RANGOON, September 19.—

The Hon. J. Dabern, President, The Anglo-Indian Empire League, Rangoon, has received the following telegram from the Hon. Mr. Abbott, Calcutta:—"In reply to my question in the Imperial Council I was informed that depots throughout India and Rangoon have been opened for recruitment of European British Regiments."

SOUTH INDIA.

In the Travancore High Court.

An Interesting Case.

TRIVENDRUM, September 18.—At the Travancore High court before Justice Muthunagam Pillay and Veeragobaya Aiyengar an appeal was made against the order of the District Judge of Kottayam remanding the suit Secretary of state for India in Council Versus Mr. K. P. Raman Pillay B. A. BL. for damage and for breach of trust. The hearing was adjourned for arguing on the retrospective effect of the Royal Proclamation and the question whether the Secretary of State for India is a corporate body.

Mr. E. J. John appeared for the appellant and the Head Sirkar Vakil for the respondent.

A Case of Cheating.

BANGALORE, September 18.—George Evans an elderly European of good address and who is said to be a match factory expert was produced before Mr. Cox, District Magistrate, to-day charged with cheating Mrs. Cromwell, proprietress of St. Marks Hotel of Rs. 450 which he received from her in April last after staying in the hotel for sometime. Evans was arrested in Madras yesterday on return from Colombo and pleaded that he was on his way to Bangalore. Being unable to obtain bail he was remanded till Monday.

UNITED PROVINCES.

Railway Breach.

On Oudh and Rohilkund Main Line.

Lucknow, September, 19.—Owing to very heavy rainfall the Oudh and Rohilkund Railway main line breached near Ramur Manda Pande. Detailed report is not yet received. Main line through services are being run between south of Bareilly and north of Morarabad via Chandausi.

BOMBAY.

Bombay Governor's Son Missing.

BOMBAY, September 20.—News has just reached Bombay that the eldest son of H. E. the Governor of Bombay and Lady Willington, Lieut. the Hon. Gerald Freeman Thomas of the Coldstream Guards is among the British Officers, who are reported to be missing.

The Homeward Mail.

BOMBAY, September 21.

The Homeward Mail steamer "Simla" left Bombay Harbour at 5-30 P. M. on Saturday.

The Bombay War Fund.

BOMBAY, September 21.

The Bombay Presidency War Relief Fund now amounts to thirteen lakhs fifty-five thousand and contributions to Bombay Women's Branch Rs 95,699. Total subscriptions collected for Belgium Red Cross Fund by Vice-Consul for Belgium in Bombay now amounts to Rs 18,929.

THE GREAT EUROPEAN WAR.

STATUS QUO MAINTAINED.

Mr. LLOYD-GEORGE ON THE WAR PATH: "TEAR THE BULLY FROM HIS SEAT"

A New Flag of Union For Russia.

JAPANESE TAKE WANGKO-HUANG.

THE "EMDEN'S" EXPLOITS: THRILLING NARRATIVES.

[REUTER'S AGENCY.]

The great battle along the line of the Aisne has been in progress for the last six days and not much seems to have been done up to date. The Allies seem to be gaining as usual, slight advantages on the left. In the centre there appears to have been the thickest fighting without advantage to either party. On the right the Germans are said to be making preparations to retire on the Ardennes. The Crown Prince's Army in the extreme east is reported to continue retreat. With all this stationary aspect of the war the news that Germany is prepared to treat the war as drawn if peace proposals have now to be made, that the allies were able to repulse ten continued attacks at one point, and that even students of 15 had been mobilised in Germany is sufficient to indicate that Germany is straining every nerve to continue the fight and is doing so in almost a spirit of last desperation. The Servians have declared oneness with the allies for matters of war or peace. The Russians are advancing too and occupying fresher positions in Austria and the carnage that Austria is suffering is terrible to read. The Tsar has adopted a new flag symbolising the Union of himself and his people and added one more incentive to the Russian emotion. The Montenegrins are marching into Bosnia almost as friends and kinsmen of the people and they expect to be soon at Sarajevo. The Japanese have gained a victory at Wangko-Huang. The New Zealanders have felt it their duty to express their unbounded admiration for us Indians. Our Viceroy has thanked them for it and told them how enthusiastic India is to fight for the Empire.

GREAT BRITAIN.

A Magical Change. German Condition of Peace.

DON'T DISMEMBER GERMANY, PLEASE!

But What of German Colonies?

LONDON, September 19.—(6-15 P.M.)—WASHINGTON.—The German Ambassador to-day states that Germany is willing to call the war a draw and make peace on the basis that Germany in Europe is not dismembered.

Peace Endeavours Fail.

LONDON, September 19.—(2-20 P.M.)—WASHINGTON.—President Wilson has virtually abandoned his endeavours for peace, and will await a definite expression from one of the belligerents.

MR. LLOYD-GEORGE AND THE WAR.

German Barbarism Must be Stamped Out.

LONDON, September 19.—(3-40 P.M.)—Mr. Lloyd-George addressed a recruiting meeting of Welshmen at the Queen's Hall. All parties were represented on the platform. The Chancellor emphasised that we could not have refrained from war without national dishonour. He denounced the breaking of the treaty obligations by Germany, and declared that Germany must be taught to respect treaties in future. Germany's barbarism, he said, must be stamped out. Mr. Lloyd-George added:—"This doctrine of a scrap of paper went to the root of all Public Law."

A Fraudulent Bankrupt.

Turning to the German excuses, he said, a great Nation ought to be ashamed of behaving like a fraudulent bankrupt and of trying to escape its obligations.

We will March Thro' Terror to Triumph.

A Nation disregarding its honour was doomed. Prussia was the road-hog of Europe, but we would tear the bully from his seat (Cheers.) Prussia thought we could not beat them. It would not be easy. It would be a long job, but in the end we would march through terror to triumph (Loud Cheers.)

STATUS QUO MAINTAINED.

Weather Still Bad: Heavy Rain Falling.

LONDON, September 19.—(3-40 H.M.)—The Press Bureau states that the situation is unchanged. The counter-attacks against the First Division during the night were driven back. The weather is bad, rain falling heavily.

SIMLA, September 20.—The Secretary of State's cable to the Viceroy, despatched at 6-35 last night, confirms the news given above.

No Change on the Aisne.

Counter Attacks Repulsed.

LONDON, September 20.—(4-30 P.M.)—The Press Bureau announces that no change has occurred in the situation on the Aisne. The weather is very bad. Counter-attacks delivered on Saturday afternoon and night were easily repulsed with loss to the enemy.

Germans Being Reinforced.

LONDON, September 19.—(5-50 P.M.)—A Paris Communique of this afternoon states: Our Left Wing on the right bank of the Meuse, near Noyon made progress. We hold all the heights on the right bank of the Aisne against the enemy, who are apparently being reinforced by troops from Lorraine.

Still They Stick to the Trenches.

The German in the Centre have not moved from the deep trenches.

The Crown Prince's Army continues to retreat.

Our advance in Lorraine methodically continues.

This battle is proceeding at various points along the whole line. Both Allies and the Germans are strongly entrenched.

A Favourable Situation.

Rheims Cathedral Bombarded.

LONDON, September 20.—(3-20 A.M.)—PARIS 10 P.M.—(Official). The general situation on the Aisne is favourable to the Allies. Our Left Wing captured a flag south of Noyon and took numerous prisoners belonging to the XII and XV Corps and Guards after serious fighting on the plateau of Craonne.

The Germans, despite the extremely violent attacks, failed to make the slightest headway before Rheims. They bombarded the Cathedral all day.

The general position on the Left Wing is unchanged.

In the Centre we have advanced on the western Reverse of Argonne. There is nothing new on the Right Wing.

[Craonne is some 15 miles to the south-east of Laon, in the Aisne Province.]

A Paris Communique.

Hills of Brimont Taken and Retaken.

LONDON, September 20.—(6. 50 P.M.)—A Paris Communique issued this afternoon says:—On the left wing a further slight progress has been made on the right Bank of the Oise.

The honour of capturing another Standard belongs to the Algerian Division.

All the enemy's attempts supported by numerous guns to break our front between Craonne and Rheims have been repulsed.

The Germans persisted in firing on the Rheims Cathedral which is aflame.

The Hills of Brimont near Rheims part of which we had taken have been retaken, but we have taken the Grove of Pompelle.

In the centre we have captured the village of Souain and a thousand prisoners.

Our progress on the Western Slope of Argonne is confirmed.

The enemy in Lorraine has retired beyond our frontier, particularly evacuating the region of Avricourt.

The Germans have unsuccessfully attempted the offensive in Vosges against Saint Die. Our progress is slow here owing to the difficult country, defensive works and bad weather.

Allowance to Soldiers' Wives.

LONDON, September 18.—The new separation allowances for soldiers' wives are 12s. 6d. weekly, with 2s. 6d. for each of the first three children and afterwards 2s per child.

An increase of payment to the widows is under consideration.

Admirals Become Naval Reservists Great Patriotism.

LONDON, September 19.—From the mass of official appointments emerges the notable example of sporting patriotism by Admiral Paget and Admiral Startin. Not having an opportunity to serve in their rank afloat, they have resigned from the Navy and joined the Naval Reserves, and are commanding the yachts engaged in mine-sweeping in the North Sea.

British Casualties.

LONDON, September 19.—Among the officers killed are Lieutenant Sir A.G. Gibson Craig and Lieutenant Powell, Highland Light Infantry; Captain Lord Guernsey and Captain Berners, Irish Guards; Lieutenants Bingham, Lockwood and Wyndham, Coldstreams; Lieutenants Des Voeux and Pickersgill-Ounliffe, Grenadier Guards; Captain G. W. Blathwayt and Lieutenants J. E. L. Clark and Eissman, Field Artillery; Captain Fitzgerald, Fourth Dragoons; Captain Forest, R.A.M.C.; Captain R. N. Grenfell, attached Ninth Lancers; Lieutenant G. L. Miller, Royal Engineers; and Lieutenant Perkins Berkshires.

Died of wounds:—Colonel F. R. F. Boileau and Lieutenant Hadfield, South Lancashires.

Missing:—Major Cookson, Royal Sussex; Major Bayley, Field Artillery.

Wounded:—Captain Sir W. B. Brattelot, Coldstreams and Colonel Dalton, Army Medical Service; Major, Gillison, Horse Artillery and Major Mockett, Fourth Hussars.

Killed in Nyassaland:—Jemadar Sher Baz, 29th Panjabis.

LONDON, September 18.—(7-45 P.M.)—The following Officers have been killed in action:—Lieutenant Bond, Captain Cathcart, Major Foljambe, 2nd Lieutenants Foster and Thompson, of the King's Royal Rifles; Captain Jenkinson, of the Rifle Brigade; Lieutenant Henriques, of the West Surrey Regiment; Lieutenant Denroche-Smith, of the 18th Hussars; Major J. H. Johnstone, Field Artillery; Lieutenant-Colonel Montresor and Lieutenant the Hon'ble H. L. Pelham, Sussex Regiment; Lieutenant Seabrook, Intelligence Corps.

The following Officers have been wounded:—Colonel N. J. Cameron, of the Cameron Highlanders, Lieutenant-Colonel Ponsonby, Coldstream Guards, Major Jelf, King's Royal Rifles, Lieutenant-Colonel Lowther, Scots Guards, Colonel Mc Lachlan, Cameron Highlanders, Major Mathew-Lannowe and Major Pilleau, West Surrey-Regiment, Major G. H. Nicholson, Royal Field Artillery, Majors Stewart and Murray, Black Watch.

బరోపా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లాండు-ఫ్రాన్సులు.

లాయడ్ జార్జి గారు-యుద్ధము.

జర్మనీవారి క్రూరము నాశనము చేయవలెనట.

లండను సెప్టెంబరు 19:—జేల్లపబలను నైస్యములో జేర్చుకొను సందర్భమున క్విన్సీ హాలునందు లాయడ్ జార్జి గారిట్లు ప్రసంగించి—అర్జీ కక్షలవారును సభకువచ్చియుండిరి. మనము యుద్ధమునకుపోకుండు నుండినచో మనజాతీయమునకు గౌరవముతప్పక తటస్థించును. ఒడంబడికలచే నొక జాతీయమువారికిని మరొక జాతీయమువారికిని గలుగు బాధ్యతల సరకు జేయవలయునట జర్మనీవారిని ఖండించిరి. ఇక ముందు నొడంబడికల మన్నించునట్లు జర్మనీవారికి బుద్ధి జేపువలెను. జర్మనీవారి క్రూరత్వము నడుగంటనాశనముగావింపవలెను. ఒడంబడికయన నొక కాగితమేగదా యని జర్మనీవారిని యున్నారు. ఇ యర్జీ ధర్మస్థాపనములనునకు పోనికరము.

దివాలాకోరువలె జేయుట సిగ్గుచేటు.

యుద్ధమునకు దిగుటకు జర్మనీవారు చెప్పిన కారణముల విషయమున మరొకటియు కృత్రిమదాక్షిణ్యముతో దివాలా తీసినవానివలె యూహించుటయొక రసబాధ్యతల ద్రోసి పుచ్చ బ్రయత్నించుటయొక నొక గొప్ప జాతీయమునారికి సిగ్గుచేటుని చెప్పిరి.

జయము నొందెదము.

స్వగౌరవము నలక్ష్యముచేయు జాతీయమువారు తప్పక చిడచుదురు. బరోపాకంఠటికిని ప్రవేశమువారు భయకారులుగనున్నారు. వారిని తిరుగుమున తిరుగమునుండి మనము క్రిందికి లాగెదము. మనము వారినిదొడపజాలమని ప్రవ్యావారు రలించిరి. ఇది సులభ సాధ్యముగాదు. ఇందులకు చాల కాలము పట్టును. అయినను చివరకు జయము గాంచెదము.

నైనికుల భార్యలకిచ్చు వేతనము.

లండను సెప్టెంబరు 18:—తమ భర్తలనుండి విడదీయబడుటచే నైనికుల భార్యలకు వారమునకు 12 పి 6 సె॥ లను మొదటి ముగ్గురు బిడ్డలలో నొక్కొక్కరికి 2 పి 6 సె॥ ల వంతునను మిగత బిడ్డలకు 2 పి 4 సె॥ లను నియ్యబడును.

విధవలకిచ్చు వేతనములు హెచ్చుజేయుట కాలాచింపు చున్నారు.

ఎంక యొద్దస్థితి.

రిమ్మగుడిపాడ ఫిరంగులు గాల్చిరి.

లండను సెప్టెంబరు 20:—ఎంకపట్టణ మొత్తమునూడ స్థితిగతులు మిత్రమండలి వారికనుకూలముగ నేయున్నవి క్రోకో యెత్తుప్రదేశములందు నెం 12 ను 15 రు గాడ్జలతోను పటాలములతోను తీవ్రముగా మన నైస్యమునందు నెడమ చేతివైపునా కొక కక్షలమును ఆనేకమంది ఖైదీలను నాయకకు దక్షిణమువైపున బట్టుకొనిరి. అని నొరతనమువారు తెలియజేసిరి.

జర్మను లెం త తీరము గ పడి పోరి న ను రిమ్మపట్టణ వా రెంతమాత్రమును ముందును బోజాలక యున్నారు. రోజంతయు దేవాలయమునంద ఫిరంగుల బ్రయోగించిరి. ఎడమచేతివైపున నిర్మింపబడి మారలేదు.

మధ్యరంగమునందు మనము ఆగ్గోననందలి రిగర్ని పడమటివైపునకు ముందునకు వచ్చితిమి

కుడిచేతిభాగమున క్రొత్తవేమియు లేవు.

[ఎంకపట్టణ లోకాలోని లోకాకు వైస్యలిమూల ముమాను 15 వైస్య దూరములో క్రోకో ఉన్నది].

కొత్త ఉద్యోగములు

లండను సెప్టెంబరు 19:—అడ్మిరల్ నేటెల్, అడ్మిరల్ స్టార్ టిన్ గార్డు యుద్ధమునకు పోవటమ అనకాశము చిక్కనందున, నౌకానైస్యమునందలి ఉద్యోగములకు రాజీ ఇచ్చి ఉత్తర సముద్రములో జర్మనీవారు వెళ్లిన మందుగనులను తీసివేయుచున్న బ్రిటీషు నావలపై ఉద్యోగులుగనుండి తమదేశాభిమానమును వెల్లడించినారు.

మార్పులేవియులేవు.

లండను సెప్టెంబరు 20:—కొత్తపకటన సంఘమువారు ఈక్రిందివిషయమును తెలుపుచున్నారు:— ఎయిన్ పద్ద

మార్పులేవియు కలుగలేదు. కన్నము గాలి మెండుగానున్నది. శనివారము బ్రిటీషు, ఫ్రెంచి నేలలు జర్మను నేల మీదపడినవి. జర్మను నేలలు తిరిగి బ్రిటీషు ఫ్రెంచి నేలలమీదపడినవి బ్రిటీషు ఫ్రెంచి నేలలు, జర్మను నేలలు వెనుకకు వెళ్లకొట్టినవి. జర్మను నైనికులు నష్టమైనారు.

స్థితిగతులు మారలేదు.

వర్షము గురియుచున్నది.

లండను సెప్టెంబరు 19:— స్థితిగతులు మార్పుకొందలేదు. మొదటిఫలాలమునూడ రాత్రి జర్మనీవారు పడినపుడు వారిని వెనుకకు తరిమిరి. వాతావరణము చెడియున్నది. వర్ష మెక్కువగా గురియుచున్నది. జర్మను నేల నాశీనువారు తెలుపుచున్నారు.

సిమా సెప్టెంబరు 20:— వైస్యము ప్రకటనచుచు నిన్నటిరాత్రి 6-50 గంటలకు స్టేటు సెక్టరీ గారు క్రిజెన్ రాయగారికి తలదాకిరి.

పరాసు సేరలు.

ఫ్రెంచివారికి శత్రువులమీద బడుటకు జాతీయంతమంది నైనికులున్నారు. టయిము పత్రికకొన్నిసార్లు విలేఖకుడు తెలుపు చున్నాడు.

జర్మనీవారి నేర్పు

రిజర్వులలో చాలామంది నొక్కచో జేర్చి యకసరకును చోటికి వారిని బంపునట్లు ఇనుపవారులను జనరల్ జాగ్రేగా రువహరించి మిత్రమండలివారు మరొకవారు బడుట కెంతయు సాయమొకర్చిరి ప్రస్తుతము వాళ్ళునుండి మార్పు తీసుకు బోవు లెదుమార్పు నైనికోద్యోగములయధి కారమున నున్నది.

వ్యవస్థాపన వార్తలు.

లండను సెప్టెంబరు 19:— (సాయంకాలము 6-50) టయిజినదికి కుడిప్రక్క 100 మననైస్య వాసుభాగమువారు కొంతమేలును చేయగలిగిరి.

బ్రిమాంటు కొండలను పట్టుకొనగ మరల వానినిదర్శనము లాగుకొనిరి.

అల్బీరినులు మరియొక శత్రువులకమును పట్టుకొనిరి. క్రోసు రెయిన్సులకు మధ్యమున నేనాయుభుమును చిందరవందర చేయవలెనని శత్రువులు విజేషునకు ఫిరంగుల సహాయముతో చేసిన ప్రయత్నము విఫలమైనది.

జర్మనులు రెయిన్సు దేవాలయమునూడ ఫిరంగులు కాల్చుటచే నది తగులబడినది.

రైమ్సుపట్టణమును బాయిమాంటుకొండలలో కొంతభాగ మిడినదకు మధ్యకు స్వాధీనమైనది. దానిని జర్మనులు మరల పట్టుకొనిరి. మేము సాంసెల్లీ నోటను స్వాధీనపరుచుకొంటిమి.

మధ్యభాగమును మేము సోవిత్ గ్రామమును పట్టుకొని నేయిమంది ఖైదీలను పట్టుకొంటిమి.

ఆగ్గోను మధ్యభాగమున మావిజయము ప్రకటించిరి.

లాయెనులోనున్న వైగులు మన సభిదూరును విడిచిపోయిరి. ఆగ్గోనుభాగమునంతయును పూర్తిగా మిడినది పోయిరి. వాస్టేములో సెయింటుమిడికి జర్మనుల రోజుయొగాని సాధ్యముకాతేను ఈక్రొవెమున దేశము ప్రయాణమున కనుకూలమైనది కాకపోవుటవలనను వాతావరణాన్ని అనుకూలముగా లేనందునను శత్రువులు చేసినకావురాలల వలనను మాకంత ఆనుకూలము కలుగలేదు అని ప్యారిసునుండి యామధ్యాయ మొకసమాచారము వచ్చినది.

జర్మను

జర్మనీ నాంత్రినిగోరుట.

బరోపాలోని జర్మనీవేతమును చీల్చుకుడు.

లండను సెప్టెంబరు 19:— వాషింగ్టన్ ప్రత్యక్షమునం వెనకని నెలుపుకలుగలేదని జర్మనీవారు తిరుగుకొని ప్రకటించి యున్నారు. బరోపాయందలి స్థితిగతులు మార్పుచిన్నములుగ జేయకుండుటకు సమ్మతించినచో జర్మనీవారు సంధి జేసికొన నిష్పముకలిగియున్నారని జర్మనీవారి రాయబారి నేడుచెప్పెను.

బెర్లియంలో జర్మనీవారు.

పొట్టికరంగులను వెదకకరంగులను ప్రయోగించుచున్నారు. అలహాబాదు సెప్టెంబరు 20:—పయనీరు పులికయొక్కలండను విలేఖకుడిట్లు తెలియపుచున్నాడు. బెర్లియానికి భూస్వస్వవైదు మెల్లరూరముననుండి యధావధాని కారముగ బ్రసెస్సునకును లొవైనునకును నుత్తరముననున్న భూభాగమునకును వ్యాపించి యుండి కాపాడుచుండి జర్మనీవారు సాయము లన్నిటిని ఆంధ్రైస్యలోనున్న వెంట్రల్ న్యూనావ్రికా విలేఖకుడు మాచివచ్చెను. లొవైనుకు త్రవమునందు జర్మనీవానిసానములు వైస్యలిమూలగా దిరిగి వ్యాపించియున్నవి. కందకములు, బురుజులు మున్నగువి నున్నముతో గట్టబడియున్నవి. వీనియన్ని టియందును గావలసిగిన్న వెదకకరంగులు పొట్టికరంగులను బాగుగ నమర్చియున్నారు.

జర్మనీవారికి క్రొత్త సైనికులు.

లండను సెప్టెంబరు 19:— మ్యాగూడి కుడిచేతిగట్టున నున్న నాయకవద్ద మన నైస్యమునందలి యెడమచేతి భాగమునకుమేలు కలిగినది. ఎంకపట్టణ కుడిచేతి గట్టుననున్న పక్షత ముల్గుయు మన స్వాధీనములో నున్నది. శత్రువులకు లొవైనునుండి క్రొత్త సైనికులు వచ్చుచున్నది.

జర్మనీవారు కందకరంగులలో నేయున్నారు.

మధ్యరంగమునందు జర్మనీవారికను కందకముల వదలలేదు. జర్మనీ యంత్రాజాగారి నైస్యము వెనుకకు బోవుచు నెయున్నది. లొవైనునందు మనము క్రమముగా ముందునకు బోవుచున్నాము. ఈ యుద్ధము నేనాయుభుమునందంతటను ఆనేకస్థలముల జరుగుచున్నది. మిత్రమండలి వారును జర్మనీ వారునుగూడ దిట్టమగు కందకముల ద్రవ్యుకొనియున్నారు.

విధ్యార్థుల నైస్యములో జేర్చుట.

అలహాబాదు, సెప్టెంబరు 20:—బోర్డోలోని ఎక్స్కెజి ఏజన్సీవారి విలేఖకు లొవైను జర్మనులవైపున ముచ్చటించగా వారు తమవయస్సు 15 ఏండ్లలో మామములయు, 15 ఏండ్లకు మించిన విద్యార్థులందరను నేనయందు జేర్చబడి రనియు జెప్పిరి.

నీను జరుగుచు?

ప్రస్తుతము తామున్న స్థానముల నలిచి జర్మనీవారు పోరుదురా? లేక తమ యాటంకముల దీర్చుకొని క్రొత్తమేరాని టుల జేసికొనువరకు విరోధులు తమ్ము దరువుకుండుటకై యిట్లుచేసి యందురా?యని ప్రశంసము కలుగుచున్నది. మిత్రమండలి వారి కుడిచేతి నైస్యము జర్మనీయు న రాజుగారి నైస్యమును పోలుచున్నట్లు శత్రు బోయిన కొలదిని జర్మనీవారికి వెనుకకుబోవుటకు వీలైన దేశ విక్షేప్తము తగ్గిపోవును. ఇందుచే మిత్రమండలి వారివిధము నవలంబింతునో లేక తమ యుద్ధముచేతి నైస్యముతో శత్రువుల పాస్వవుల జేర బ్రయత్నింతునో? తెలియకున్నది.

జర్మనీ సేరలు.

లండను సెప్టెంబరు 20:—జర్మను నేలలు ప్రాప్య దేశమునందలి ఆర్డెన్స్ పర్వతాల్లో ప్రవేశించి, మధ్యములు రివ్యుకొని సురక్షితముగ నుపశంభయమునని ప్రయత్నించుచున్నట్లు ప్యారిసు నగరమునుండి వార్తలు వచ్చినవి.

జపాను, జర్మనీలయుద్ధము.

టోకియో సెప్టెంబరు 20:—జపానువారు లోషను అభాతముగా వాంగుకోరకమున జర్మనులమీద ఫిరంగులను కాల్చివారు. జర్మనులవైపున ప్రాద్దుత్రులకు సమయమున ఆహార పదార్థములు, మొదలగు వస్తువులనువదలి వెల్లిపోయిరి. అని జపాను దొరతనమువారు టోకియోనగరములో ప్రకటించినారు.

జర్మనీవారి క్రూరములు.

లండను సెప్టెంబరు 19:—జర్మనీ నైనికులుచేయు క్రూరకృత్యములను తెగించి తెలుపుచున్నది. జర్మనీదేశీయులగు పత్రికాప్రతినిధులు ప్రయత్నించుచున్నట్లు లండనువార్తా పత్రికలు అనుమానించుచున్నవి.

పర్వీయా

అస్ట్రీయా సర్వీయాలు

రాజీ ప్రయత్నములు

లండను సెప్టెంబరు 20:—సర్వీయా ఒక వేళ అస్ట్రీయాతో సంధిచేసికొన తలచినను, ఇంకొకరు, రషియా, ప్రాప్య దొరతనములను సంతోషించినది చేసికొనదు. అని సర్వీయా దొరతనమువారు సిద్ధ పట్టణములో ప్రకటించినారు.

మదరాసు మహాజనసభవారి సాంవత్సరికసమావేశము:-
మొన్న శనివారము సాయంకాలమునం దీమహాజన సభాభవన
మున దివాన్ బహద్దరు గోవిందరాఘవయ్యగారి యాజమా
న్యముక్రింద నీసభవారు సభగూడిరి. 1913 వ సంవత్సరపు
కార్యనివేదన మంగళింపబడినప్పుడు, గౌరవనీయులుగ నవాజ్
సయ్యదు మహమ్మద్ సాహెబ్ బహద్దరు గారధ్యక్షులుగను,
దివాన్ బహద్దరు గోవిందరాఘవయ్యగారి బహద్దరు కృష్ణ
స్వామిరావుగార్లు ఉపాధ్యక్షులుగను, సి. రామస్వామి
య్యగారు, సి. గోపాలమినేకగార్లు కార్యదర్శులుగను, టి. ఆర్.
సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిగారు కోశాధ్యక్షులుగను, ఎన్. కస్తూరి
రంగయ్యగారు, టి. రంగాచారియరు, సి. పి. రామస్వామి
య్యగార్లు ట్రస్టీలుగ నెన్నుకొనబడిరి. సభాభవనములను
మరమ్మత్తుచేయుటకై రిటయర్డు ఎజిక్యూటివ్ ఇంజనీయరు శ్రీని
వాసయ్యగారు సిద్ధపరచిన అంచనప్రకారము రమారమి
నాలుగువందల రూపాయలను ఖర్చుపెట్టుట కంగీకరింపబడెను.

జర్మను క్రూరమౌడెక్

ముంచిని స్త్రీమరు సంగతి.

రంగూను సెప్టెంబరు 19:— ముంచివేయబడిన క్లాసు మాథెసెక్ గురించి దీని ఘనాధికారియగు మానుగారిట్లు తెలియజేయుచున్నాడు:— మేము లివర్నూలు పట్టణమునుండి, కొలంబో, చెన్నపురి కేవులకు తీసికొని వచ్చిన సరకును, దిగుమతి చేసికొని కలెక్టరు పోవుచుంటిమి. మాగ్నీనదిలో నుండిన ఈస్టుభాగము లైటుపివ్వకు 12 గంటల ప్రయాణములో నుంటిమి. మూడవ యుద్ధాగ్ని ఓడను కనిపెట్టుచుండెను. అంతట మాతాత్తుగ ఎమ్మడెక్ కనుపడినది. మాగ్నీమెనియా దానితో కూడ వచ్చుచున్నది. ఎమ్మడెను ప్రక్కను గ్రీకుదేశపు పోటోపోగోను అను బాగు స్త్రీమరు వచ్చుచుండెను. దీనినుండి జర్మనీవారుబాగును దింపుచుండిరి. క్లాసు మాథెసెక్ మీద ఎమ్మడెక్ రెండుసార్లు ఫిరంగులు ప్రేల్చినదికాని తగులలేదు. క్లాసుమాథెసెక్. ఆగగా జర్మను ఉద్యోగియు, కళాసులును, ఎమ్మడెక్ నుండి దీనిమీదకు వచ్చి బట్టలుమున్న గువానిని త్వరలో తీసికొని వెళ్లవలసినదనియు, తరువాత స్త్రీమరు ముంచివేయబడుననియు, కెప్టెను హోగుగారికి చెప్పిరి. తరువాత అధికారులను, కళాసులను మాగ్నీమెనియామీదకు పంపివేసి, క్లాసు మాథెసెక్ స్త్రీమరు యంత్రముల గదిలో బాంబులను పెట్టి జర్మనుఉద్యోగులు ఎమ్మడెనుమీదకు వచ్చి ఫిరంగులువేయగా బ్రద్దలయి మునిగిపోయినది. క్లాసు మాథెసెక్ మీద నుండిన కళాసులలో 18 గురు యూరోపియనులు, 57 గురు లాస్కారులు. వీరుగాక ఆపదవాలైన మరెవరుగూ. లాస్కారులు కూడనుండిరి. వీరిని కొలంబో, చెన్నపురి కేవులనుండి కేవునిచ్చి తీసికొనవచ్చుచుండిరి. ఎమ్మడెక్ కెప్టెనువీరిచేత బాగుమాయింతుకొని కూలియిచ్చివేసెను. తరువాత ఎమ్మడెక్ మాగ్నీమెనియాతో కూడ బయలుదేరిపోయినది. శుక్రవారము సాయంత్రము 4 గంటలకు దెవ్రీకనుపడువరకు మరేస్త్రీమరును యెదురుపడియుండలేదు. ఖయిదీలందరిని జర్మనులు బహు ఆదరణతో చూచిరి.

దెవ్రీస్త్రీమరు.

దెవ్రీ ఎమ్మడెక్ ను సమీక్షించినది. వెంటనే జర్మను ఉద్యోగులును, కళాసులును దీనిమీదకు వచ్చిరి. క్లాసుమాథెసెక్ ను నైసుండిన కళాసులను దీనిమీది కెక్కించుకొనుటకు ఉత్తరవియ్యబడినది. ఇదియంతయు 7½ గంటలకు జరిగినది. పనిచేసినవారికి కూలి నిచ్చివేసిరి.

వీరు ముంచేమి చేయుననియు తెలిసికొనుటకు వీలులేదు. కాని మాగ్నీమెనియామీద నుండిన వారితో మాట్లాడిన దానిని బట్టి చూడగా, శత్రువులయంద్రులతోడను వచ్చి యెదిరించినయెడల లక్ష్యముచేయక మాగ్నీమెనియాను విడిచిపెట్టి ఎమ్మడెక్ పారిపోవునని తెలిసినది. దానిమీదను, మాగ్నీమెనియామీదను చాలకాలము వరకు సరిపడుబాగును, ఆహారపదార్థము లున్నవని క్లాసు మాథెసెక్ స్త్రీమరు ఉద్యోగులయొక్కయు కళాసులయొక్కయు, సభిప్రాయము. దీనిని త్వరలో పట్టుకొనియెడల మాగ్నీమెనియాతో తటస్థతముల వారి యేకతతో పోయి ఆయుధపరిత్యాగము చేసి లోబడిపోవును. పయిలట్లు బ్రిగ్గును ఎమ్మడెక్ ను ముంచివేయ దలచినది కాని చివరకేమి తోచినదో యట్లు చేయక వదలిపెట్టిరి.

క్లాసు మాథెసెక్ నుమీద 4775 టన్నులవరకు ఎత్తును. దీనిని వెన్నహార్టిప్రూలలో ఫర్మెనువిత్తి అండు కంపెనీవారు నిర్మించిరి. 1906 లో సరికు వేసికొని ప్రయాణముచేయుట కారంభించినది. ఇది క్లాసుగోపట్టణమున రిజిస్టరుచేయబడినది. దీనిని కెయజరు ఇర్విను అండు కంపెనీవారు కొనిరి.

దెవ్రీస్త్రీమరు కెప్టెను.

వీరితో మాట్లాడిన సందర్భమున నిట్లుచెప్పిరి:—స్క్రాయి ట్యుసెటివ్ మెంటునుండి దెవ్రీస్త్రీమరు సరకుతోవచ్చుచుపోమవారము సిసాంగు కేవునుండి బయలుదేరినది. ఇంతకుపూర్వము సింగపురమువెళ్లినది. నిన్నుమధ్యాహ్నమువరకు అంతగా చెప్పలేని సంగతియేమియు జరుగలేదు. కాని రమారమి సాలంగయిదు గంటలగుంపుటికి ఎమ్మడెక్ కనుపడినది. విరావడినది ముఖద్వారమునకు 25 మైళ్లదూరములో నుంటిమి. రాత్రి 7½ గంటలయినది. జర్మను ఉద్యోగులును, చాలచుండి కళాసులును స్త్రీమరుమీదకువచ్చి క్లాసు మాథెసెక్ నుమీదనుండిన కళాసులను ఎక్కించుకొని రంగూను తీసికొనిపోవలసినదని కోరిరి. దెవ్రీమీదనుండగా వీరందరు ఫలహారములుచేసిరి. ఇట్లు రెండుగంటలు గడిసిరి. కాని తాము

ముంచేమి చేయదలచినది తెలియజేయలేదు. తరువాత వీరు దీని నుండి తమ స్త్రీమరుమీదకు పోయి, మెల్లగ వెంటబడుట మాని వేసి చీకటిలో నదృశ్యమైపోయిరి. కొంతకాలముక్రిందట మేము ప్రేగానుకేవునుండి వచ్చితిమి. అప్పటినుండి ఆంగ్లేయుల యంద్రులతోడను చూడలేదు. దెవ్రీ 11, 181 టన్నులస్త్రీమరు ప్రేగానులో 1906 లో ప్రయాణము చేయుట కారంభించెను. ఏ.గోర్గును అనువారిది. కెప్టెను హోగుగారును, కెప్టెను సెక్వీల్ గారును గారును రంగూనుకేవు చేరుటతోడనే సంగతి సందర్భములను ప్రధానకేవు అధికారికి తెలియజేసిరి. దీనిమీద వచ్చిన కళాసులను, ఉద్యోగులను మేమామెరీను ఇక్స్ ప్రిట్యూటులోనుంచి వీరిని ఆదరించుచున్నాడు. ప్రేగామీదకు యెద్దనుండిన దీపముగారక ఛోక్టిఫోయియుకావలనుండి దీపములన్నియు ఆర్పివేయబడినవి. ఫిల్టర్లుక్రిగ్గు అను స్త్రీమరు నేటి మధ్యాహ్నమునకు సురక్షితముగ నున్నట్లు చెప్పుచున్నారు.

వైలట్టుబ్రిగ్గు.

రంగూను సెప్టెంబరు 20:—నేడు వైలట్టు బ్రిగ్గు సురక్షితముగ వచ్చినది. విరావడినదిలోనుండిన ముఖ్యమయిన దీపాలయములలో దీపములు వెట్టుటలేదు. పోర్టుదేయరు, టేబిలు, డైనుండు దీవులలో కట్టినతీగలేని తెల్లగాపు ప్రేషనులుయిప్పుడు పనిచేయుచున్నవి. రంగూనులోని ప్రేషనుకు యీ ప్రేషనుకును వార్తలు వచ్చుచున్నవి. తంతివలన

శాంతిని కేతనము.

I

ఆధునిక పండితకవి సార్వభౌముండగు రవీంద్రనాథ టాగోరుగారి పితామహుండైన ద్వారకనాథుడు వంగదేశమున పూర్వము కోటికి పడగయై త్రివేదాదని ప్రఖ్యాతిగాంచి యుండె ఆత యొక్కప్పుడు యింగ్లాండునకు వెళ్లియుండ, ననట శ్రీ విక్టోరియా మహారాణిగారి వివాహగౌరవమైత్రులకు శాశ్రుడయ్యెను. 1846 సంవత్సరమున ద్వారకనాథుడు యింగ్లాండున మృతినొందెను. ఆతరుణమున వాని కుటుంబాన్ని యావత్తు బుణ్యగ్ర ప్రమోదనను, వానిపుత్రుడగు దేవేంద్రనాథుడు తన యావదాస్తిని అప్పలవారి పాజ్ఞేయునంతటి దాదాగ్యము మాకుటుంబమునకు వాటిల్లె. అంత దేవేంద్రు డాదారిద్ర్య దుఃఖమును సమచిత్తతతో భరింప సమకట్టెను. ఒకనాడు దేవేంద్రునియొక్క స్వర్గస్థురాలైనది. నాటిరాత్రి దేవేంద్రుడు తటాకున పేల్చొని వ్యాకులకలిచివుద్దె, జీవితభోగముల యస్థిరత దలపోయసాగెను. ఇట్లాతని పితామహురణము ప్పినాటనే వానిమరణమున వైరాగ్యచీజముల నాటనిమిత్తమైనది. బహుకాలము వానిని వెల్లుగ నావహించియుండిన వ్యాకులత యంతమై, ఆతనికి వివేకోదయముకల్గించిన సందర్భముండు సహకారియైనది. అది యేదన: బ్రహ్మనాథుగారి సుఖకరముగ వీచుచుండెను. ఆగారి కొక చిడికాగితము వానివైపునకు విధివశముగ వచ్చెను. దానిమీద నొకశ్లోకము వ్రాయబడియుండెను. “ఈ స్థావర భంగమప్రపంచమంతయు యీశుని నివాసమైయున్నది. ఈశ్వరుడు నీకొసంగినదానితో తృప్తినింది యుండుము. పరులధనమును కోరకుము” అని యాశ్లోకార్థము. దానిని చదివి, అశ్శము మననముచేయగా తేజుగా దేవేంద్రుని తాపత్రయములెల్ల పటాపంచల్లె, సద్యోముక్తుడై నాటంగోతె నాధ్యాత్మిక విచారమగ్నుడయ్యెను.

రామమోహనుడు, దేవేంద్రనాథుడు వీరలిరువురు బ్రహ్మసమాజ స్థాపకులు, దానికి మూలపురుషులు. సనాతనయువనిపద్ధత్యమును బ్రాహ్మధర్మమును వేరనూక్షణోజ్జీవిత్వముగజేసిన మహనీయులు. అంతరంగికభక్తి విజ్ఞాన రహిత శుక్లక్రియా కలాపము, తాంత్రిక బాహుళ్యాలు నిరర్థకములనియు; ఆధునిక ప్రకృతి విజ్ఞానమునకును సనాతన తత్వ విజ్ఞానమునకును సంబంధమును బోధించి, తాత్వికముద్ధిని ఆస్తికబుద్ధిని సమాధానపఱచి, సమన్వయము చేయగల యసమాన ప్రభావము ఉపావనృత మందున్నదనియు, పరమాత్మాన్వేషణమగు తనతృ మూలముననే పరమార్థము నెఱింగి కృత కృత్యుడగుననియు, హౌందవభావ్యభ్యుదయమునకు పారాణిక మతిమకుంటె ఉపనిషత్తమే యావశ్యకమనియు వారుదోష గావించిరి. మత సంస్కర్తలలోను బ్రహ్మ సమాజ నిర్మాతలలో నొకడైన దేవేంద్రుడు ‘బోల్షుర’ సమీపమున 6½ యొకరములు సంపాదించి. దాని మధ్యావకముగ మార్చి, అందొక గృహమును, ఆలయమును నిర్మించి, యనట బ్రహ్మవిద్యాలయ మొకటి స్థాపించెను. ఆయాలయమున కన్నివైపుల పవిత్రవాక్యములును, ఆయాశ్రమ ముఖద్వారమున విగ్రహారాధన కూడదనియు, పరమత దూషణ తొందనియు వ్రాయబడి యుండును. ధ్యానాదులను, యాశ్వరా రా

ధనచేయదలచిన వారి కాశ్శలము తపోగనము. మధ్య పాదగులు, మాంసభక్షకు లనటికి జనతగును. ఈ యాశ్రమమునకే ‘శాన్తినికేతన’ మని పేరు. దేవేంద్రుడెచట ప్రాయశముగా ధ్యాననిష్ఠగర్భుడును, యాశ్శో సమాహిత చిత్తుడనై కాలము గడుపుచుండెను. సుగు సుస్కర్తలగు కేశవచంద్రసేను మున్నగువారు దేవేంద్రుని మూలమున భక్త్యుత్సాహపూరితులై పనిచేయుచుండిరి. శిష్యు, సంబోధ, దయా, శాంతి, భక్తి, జ్ఞాన, వైరాగ్య భూషితులుగావున నెవరెను మహా దేవేంద్రుడని నెలయుచున్నాడు.

బోల్షుర విద్యాలయము

ఇంతవరకు శాన్తినికేతన యుత్పత్తిని తత్సంబంధ దేశాలాదివృత్తాంతమును తెల్పితిని. దాని ప్రస్తుతదశకుగూర్చి యింక ముందు వివరింప జూడెద. మహర్షి దేవేంద్రుడు బ్రాహ్మ ధర్మోపదేశము బొందినను శుభ దినముగా నెంచుట, తదేజ్ఞాపకార్థమువార్షిక తత్వము తదాశ్రమవాసులచేసినంతంబకుచున్నది. అమృతత్వసాధన సహకారియైన యాసునినము మణవతగనిదని మహర్షి యభిమతము. మతీయునీ యాశ్రమపురో వృద్ధియంతకు విడిచివేసిననే గవాభావగర్భితమైనది.

ఉ॥ భారతవర్ష జంతువుల భాగ్యములేమని చెప్పుచున్నది.
భారతవర్షమందు హరిపల్కలులుట్లుచు జీవకోటికిం.
కీకతతోడ దీప్త్యముపదేశము సేయుచుం జెల్మిసేయుచు.
న్నారయభాంధవాకృతిగ గృతార్థులజేయుచుండు నెన్నయున్.

క॥ తనజన్మకర్మములనుం
గొనియాడెడివారికెల్ల గోరవంకక
దనియంగ నొనగుచునాతం
బయముక్తుకేయు గృష్ణుడవనీవాభా.
దయాగముద్రుండగు హరిరామ కృష్ణాద్యవతారంబుల
యేదేశమున జన్మించి పాపముచేసెనో ఏదేశమున నీతానినను
ప్రకాశ్రుము లుద్భవించెనో, కుకపరాశరవ్యాస వాల్మీకాది
మహర్షు లేదేశమును గంగాదిధీర్ములువోలె పవిత్రవంతము
జేసిరో ఏదేశమున మహర్షులమూలమున వేదవేదాంతే పాస
పురాణాది తత్వశాస్త్రములు ప్రవర్తించెయ్యడి యిప్పటికి
తేజోవంతములై వెలయుచున్ననో, అట్టి భారతమాతృ సర్వ
మున రవీంద్రుడుదయించుట మనభాగ్యము కాదే? ఆత్మావై
పుత్రనామాసి యన్నట్లు, ఆత్మసదృశునైనను, తనకంటె నతిశ
యైనను సుతునిగబడసిన తల్లిదండ్రులకేమి భాగ్యము. నీం
ద్రనాథ టాగోరు మహర్షి దేవేంద్రుని తనయుడు. మహాకృష్ణు.
రచించి లోకము నుద్ధరించినవ్యాసాదులవలె రవీంద్రుడును నిక
కవనమాహాత్మ్యముచే పురాతన వేదవాక్ ప్రపంచముల కైక్య
మొనగూర్చి, ప్రాచ్యుత్తరేచ్ఛదేశాగరతలకు సఖ్యముగల్గించి,
నిజభావగర్భిత మహాదనభములు కాశ్వత ఫలప్రదములును.
మాతృదేవోత్తీర్ణతకు సహకారులును నగుటకు వానిని వ్యక్త
పఱచు నుద్దేశ్యముతో తనతల్లిదండ్రుల సాధనానుష్ఠాన యాశ్రమ
మందె యొక విద్యాలయమును స్థాపించెను రవీంద్రుడు దిన
యాషీతమును తండ్రికైకొంగించినంతనె నాతడుదాని సంరక్షము
న నంగీకరించి యావత్సహాయము జేసెను. లోకవిద్యయు పార
లోకిభర్తృమును అవివాభాసంబంధము గలవని వారి యాశ
యము. రవీంద్రుడు వంగభాషయందు వ్రాసిన వ్యాసములో
గొన్నివాక్యముల బట్టి ఉత్తమాశ్రమ లక్షణము వ్యక్తమగు
ను. “ఈకాలమున మనకు దేవాలయములు, బ్రాహ్మ్యకర్మము
లంతయును, అనవసరము. ఆశ్రమములు ముఖ్యము. ప్రకృతి
సౌందర్యమును మానవుని ఉత్తమవ్యాసంగములు నెచట మనో
హరముగ సమ్మేళన మగునో యట్టియాశ్రమ మావశ్యకము.
మానవుని యంతరాత్మ యెచట బాహ్యప్రపంచముతో సమావేశ
మగునో యదియే పూజాగృహము. స్వాధ్యాయగ్రాంత్యము
లే మనమాదరింపవలసిన కర్మలు.” అని నుడిచెను.

పూర్వాచార పురాతనమత సిద్ధాంతములకును, ఆధునిక ప్రకృతి తత్వవిజ్ఞానములకును పోరాటముఘటించి యానుదిన పరిణామముకొనిన నీకాలమున కేవల ప్రాచీనమార్గముల నవలంబించి మతవిద్య గణపుట యసంభవమనియు, ధర్మోపదేశ విహీనమగు కేవలవిద్యవలన సంపూర్ణ మానవవికాసము లభింపదనియు, అట్టివిద్యమూలమున మానవుడు ద్రుమదశకు రాజాలదనియు దృఢముగానమ్మిన రవీంద్రుడుతనస్వాతంత్ర్య ప్రతిధిను అసమాన ప్రజ్ఞాశక్తులను మూర్తీభవంపజేసి భారతసుతుల ధన్యలగు జేయుటకే బోల్షురమున విద్యాశ్రమమును ప్రతిష్ఠించెను.

కుమారసంభవము.

ఒక విమర్శనము.

కొనిదిన పాలకృష్ణయ్యగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:-

అమూల్యముగ, నన్నెచోడుని కుమారసంభవమునందలి రెండవభాగము, నేటికి ముద్రితమై, యాంధ్రవాద్యము నంకిరించినది. ఏదిద్రృఢసంపాదకులగు, మా. రామకృష్ణ కవిగా రాంధ్రులసన్మానమున, కెంతయుఁ బాత్రులనందగి యున్నారు. వీరు గ్రంథాదిని బొందుపఱచిన పీఠిక, వివిధ విషయములచేఁ జెన్నాఁగి, గ్రంథమున కలంకారము నాపా దించుచున్నది. గ్రంథకర్త కవిత్వామహిమ, మగజ్యముని ధీమహి తులన విబుధులచే నింతకుఁ బూర్వముననే వివరింపఁబడి యున్నది.

కవినజమున చరిత్రమునుగూర్చి, ద్వితీయభాగమునఁ జర్చింపబడునది, ప్రథమభాగమున పీఠికలో, సంపాదకులచే వ్రాయఁబడియున్నది. ఆవాక్యములు మాదృశపాఠకావళి కెంతయు నానందాన్ని, రెండవభాగ మెపుడు బ్రతికెనునా యని, నిరీక్షించుచుండునటుల నొనర్చినవి. ఇప్పటికి భాగ్య వశమున నాభాగముగూడ బయలు వెలసెనే కాని, మెక్కునాల్గ నుండియుఁ జోరుని కాలమునుగూర్చి, చదువరుల మనోహరముల నెలకొనియున్న సందియము లింకను వెలివినదగు నాధార ములు జూపట్టలేదు.

శ్రీయుత రామకృష్ణ కవిగారు, మొదటిసంకీర్తనఁ దాము నుడువుచున్న నుడువులఁ దప్పకుండ, మఱువ నీద్వితీయ భాగమునఁగూడ, నన్నెచోడుడు, కావేరీరమునందలి, యొరయూరి కథపత్యునియే యాత్మభావమును వెల్లడించిరి. దానికిఁ దగు సాధారణ నిదర్శనములఁగూడ గొన్నిటిఁ జూపిరి. ఇవియుమ విభాగమునకుఁ బ్రథమ భాగముననే సంపాదకులచే నిస్సంధ్యమున వదిలఁబడియుండె. కాని చోడుడు, ఒరయూరి నీలమండని వచించిన వారి వాక్యము లను, శ్రీవీరభద్రరావుగారు విమర్శించి యతఁడాకాలమున, నాసీమను, పాలించియుండలేదని దృఢపాత్ర యుక్తముగ వక్కాణించియుండె. మఱియు నీవిషయమునుగూర్చి, యాంధ్ర పత్రిక ద్వితీయ వార్షిక సంపుటమున, బుట్టా శేషగిరిరావు పంతులుగారు, కొంతవఱకుఁ జర్చించియున్నారు. కొలది దిన ముల క్రిందట, నిక్కివి చరిత్రమునుగూర్చి యొకవ్యాసము యాంధ్రపత్రికయందే ప్రకటింపఁబడియుండెను. ప్రథమ భాగా నుక్రమణికయందఁ దొల్లి సంపాదకులు వచించిన వడువున, ద్వితీయభాగమున నాయా విమర్శనముల కన్నింటికీనికొక గుఱు ప్రత్యుత్తరములను వారు (శ్రీరామకృష్ణకవిగారు) లిఖించెన చనియు, ఆచార మన్యనస్సంశయములఁ బోగ్రోహననియు, తలంచుచుండెను.

కాని రెండవ భాగమునందలి పీఠికలో వారావిమర్శన ములలో నొకదానివైఁదఁ జేసెనని, సువస్వయించిగాని, పూ ర్వపక్షముచేసి స్వాభిప్రాయ నిర్ణయమునుగాని, చేయరైరి. ఏమి, వారావిమర్శనములఁ జూచియుండరా? అటులనుట పానగము. నాదర్శిటికఁ గాంచినయేయందురు. కాని యప్రతి మంబగు శోధనలఁజేసినచే, శ్రమనుభవించి యుండుటచేతనే; కవిమధ్యాగ్ధ వృత్తాంతమెద్దియు నలవడకుండుట చేతనే; కాఁబోలు. వారావిమర్శనముల మధించి, యిదమిథ్యమని కవి కాలనిర్ణయాదికముల విషయమునందగు నిధాంతముల పాపం పడల పెట్టరైరి. ఇందువలనఁ జోరునికావ్యము మఱువ లభించెనేకాని, యాతనియధ్యాగ్ధవృత్తి మింకను గోచరించలేదు. విమర్శకులొకరికొకరికిమాద్రమనఁ జనుచున్నారు. ఇటులఁ జారితిక నిదర్శనము లాకాశమునుములై యుండఁ గేవల యపూర్వవాక్య ప్రయోగమున, వ్యాకరణ శాస్త్రవైచిత్ర్యము లును, శబ్దజ్యములనును నమ్మి, మఱమిక్కిలివి నన్నయకుఁ బూర్వమునఁగూని, పరమనకుఁగూని, తేల్చుచున్నందుట సమంజసమునా? దీనఁ జర్చితాంశములే, వేదప్రమాణము లని విశ్వసించు మఱవారికితఁడు, నన్నయకుం బూర్వమునఁగూడెనని నచ్చఁజేప్పి, మెప్పించుగలమా? కావున నిక్కివి యేకాలమున నున్నవాడో; మనకింకనుఁ దెలియదగు కాలము గాతదని వివేదమైనది.

అంగ్లేయ నైనికుల మరణములు.

అండను సెప్టెంబరు 19-న యుద్ధముచేయుచు చనిపో యిన నైనికోద్యోగులు హైలాండ్లోని నైనికోద్యోగులలో లెక్కింపబడు సర్ ఏ. జి. బిల్లెన్ కెయ్ లెక్కింపబడు అయిదుగురైన లో కెప్టెన్ లాల్ గూర్చి, కెప్టెన్ బెర్నార్డ్ కెప్టెన్ మేములో లెక్కింపబడు ఓంగము లాకువును వివరములు గ్రండియరు,

గార్డల్ లో లెక్కింపబడు సెప్టెంబరు 19-న కెప్టెన్ బిల్లెన్ లెక్కింపబడు లెక్కింపబడు జి. డబ్ల్యు. బ్లాక్లెయ్ లెక్కింపబడు జి. యి. యల్. క్లాంక్.

ఎన్నిమనులు- ఫోర్టు డాగూనులో కెప్టెన్ బిల్లెన్ గార్డల్ ఆర్ ఏ. యం. సి. లో కెప్టెన్ ఫోర్టు 93. లాన్సరులలో కెప్టెన్ ఆర్. యల్. గ్రెగ్గెయ్. హైలాండ్లోని నైనికోద్యోగులలో లెక్కింపబడు జి. యల్. విల్సన్. బెర్నార్డ్ మైన్ వారిలో లెక్కింపబడు కెక్కిన్ గాయముల వలన చనిపోయిన వారు ప్రతులాంక మైన్ వారిని కల్లులుయల్- ఆర్-యల్ బోయలు-లెక్కింపబడు హెడ్డు క్లీల్ కనబడనివారు హైలాండ్ సెక్టెన్ లోని మేజరు కాక్సన్ క్లీల్ ఆర్టిలరీలోని మేజరు బెయ్లీ.

గాయములు తగిలినవారు.

కొల్లెట్టేములో కెప్టెన్ సర్ డబ్ల్యు. చిబ్రాబెట్టు ఆర్టిలరీలోని సర్విస్ లో కర్నల్ డాల్టన్. హార్బర్ ఆర్టిలరీ లో మేజరు నెలిసన్ ఫోర్టు మైన్ వారిలో మేజరు మెకెట్టు.

నాగ్లాండ్లో 29-వ పరిశీలలో జమీదారు మక్బూబ్ చనిపోయెను.

అండను సెప్టెంబరు 18 (సాయం కాలము 7-45) యుద్ధముచేయుచు చనిపోయిన నైనికోద్యోగులు కింగ్స్టరాయలు రయిక్లియలో లెక్కింపబడు బాండు కెప్టెన్ కాకర్నల్ మేజరు పోల్టెబులు, రెండవలెక్కింపబడు ఫాస్టరు. షాం సను రైఫలు (బ్రిగేడ్ లో కెప్టెన్ జెంకిన్సు) కెప్టెన్ రే రెజిమెంటులో లెక్కింపబడు హెన్రీక్స్, 18-వ ముసానూరులో. లెక్కింపబడు డెన్రోక్ స్మిత్, క్లీల్ ఆర్టిలరీ లో మేజరు జి. హెచ్. జాన్. ప్రస్తుత సెక్టెన్ రెజిమెంటు లో లెక్కింపబడు కర్నల్ మాంట్రెసరు, లెక్కింపబడు డి. హెచ్. రిల్. హెచ్. డెల్టా. ఇంటి లెక్కింపబడు కోయల్ లెక్కింపబడు సీబ్రాక్, గాయములు తగిలినవారు. కామరను హైలాండ్ లో కర్నల్ యల్ జి. కామరెను. కొల్లెట్టేము గార్డల్ లో లెక్కింపబడు కర్నల్ వెస్సన్ బీకింగ్స్ గాయలు రైఫలులో మేజరు బెల్లెన్ స్కాట్సు గార్డల్ లో లెక్కింపబడు కర్నల్ లో తమ కామరెను హైలాండ్ లో కర్నల్ లుమెక్లాచెల్లెన్ వెస్సన్ రైఫలులో మేజరు మెల్లెన్ లెక్కింపబడు మేజరు బిల్లెన్, రైఫలులో. ఆర్టిలరీలో మేజరు జి. హెచ్. నికల్సు హైలాండ్ లో మేజరు డ్రీవార్డు మల్లే.

The "Emdens" Further Exploits. HOW THE "CLAN MATHESON" WAS SUNK. Chief Officer's Story.

RANGOON, September 19.—The following are summaries of accounts by Officers of the "Clan Matheson" and "Dovre." The sinking of the "Clan Matheson," as told by Mr. Mawse, Chief Officer, took place as follows. They were on their way from Liverpool to Calcutta with cargoes for Colombo and Madras as well. They had finished their unloading at the first two ports and were on their way to Calcutta. When about twenty-five miles to the east of False Point, or about twelve hours run to the east of the channel lightship in the Hooghly River, the Third Officer, who was on watch, was startled by the appearance of the "Emden" accompanied by the "Markomannia." Alongside the "Emden" was the Greek collier "Pontoporos," from which the Germans were unloading coal. The "Emden" sent two shots across the "Clan Matheson," but failed to hit her. The "Clan Matheson" stopped, and a German Officer and boat's crew put off from the "Emden" then boarded her. Captain Harris and his crew were informed that they would have to leave and would be allowed to take some necessary clothing, after which their steamer would be sunk. All the Officers and crew were then transferred to the "Markomannia." The Germans placed bombs in the holds of the "Clan Matheson" and engine room, and the Officers and boat's crew returning to the "Emden." Four shots were fired from the "Emden," and were followed by explosions, and the "Clan Matheson" sank a mass of shattered steel. The crew of the "Clan Matheson" consisted of thirteen Europeans and fifty-seven Lascars. They also had four other Lascars, distressed seamen to whom they were giving passages to Calcutta from Colombo and Madras. The Germans pressed the Lascars into service to transfer coal from the collier to the bunkers of the "Emden," and paid them liberally for so doing. After filling up the bunkers from the "Pontoporos," the "Emden," with the "Markomannia" following, put out to sea again, and until sighting the Dovre at 4 P.M. on Friday, encountered no other steamer. Mr. Mawse spoke in terms of praise of the treatment all were given by their captors.

The "Dovre" Overhauled. "Clan Matheson's" Crew Transferred.

On sighting the "Dovre" the "Emden," as soon as she could get into communication with her, ordered her to heave to. A party of Officers and seamen boarded her, and shortly afterwards orders came for all the Officers and crew of the "Clan Matheson" to be transferred to her. This was done about half past seven, and he understood that the Germans had paid the fares of all. Nothing could be gleaned from the Germans of their movements, but, in conversation with some of them on the "Markomannia," he learned that if the "Emden" was to run into a hostile war vessel, she would at once cut loose from the "Markomannia" and take to flight, if the odds appeared to be against her. It was the opinion of the Officers and men of the "Clan Matheson" that the "Emden" and her

collier consort, the "Markomannia," were plentifully supplied with coal and had provision enough to last them for long time; and that the "Emden," if not caught in the near future, will make for a neutral port and submit to dismantling, taking with her the "Markomannia." On being asked about the course of the "Emden" after sinking the "Clan Matheson," Mr. Mawse said he understood the "Emden" intended to blow up Pilot Brig, but at the last moment she decided not to do that and put off on her course.

The "Clan Matheson."

The "Clan Matheson" was a steel crew steamer of 4,775 registered tonnage, and was built by Furness, Withy and Co., of West Hartlepool, and launched in 1906. She was registered from Glasgow and was owned by Messrs. Cayzer, Irvine and Co., Ltd. of the same the place.

The "Dovre" Sent to Rangoon. Captain Sequeland's Story.

Captain Sequeland, of the "Dovre," which is consigned to Messrs. Song Sin Co. merchants and importers, and being interviewed, said that his vessels carried cargo of general merchandise from the Straits and left Penang on Monday, having previously come from Singapore. The voyage was uneventful until yesterday afternoon, when at about 4 or 5 P. M. she sighted the "Emden," then at about twenty to twenty-five miles off the China Birkir Lighthouse at the mouth of the Rangoon River. It had just past seven a boat containing German Officers and several seamen came alongside the "Dovre" and came on board, and he was asked if he would take the Officers and crew of the steamer "Clan Matheson" on board, and land them in Rangoon or whatever port he was bound for, stating that they were on a big steamer which accompanied the "Emden." The Captain of the "Dovre" afterwards learnt that this was the "Markomannia," a cargo boat which the "Emden" had pressed into service as a collier. The Officer then paid the passage of the Officers and crew of the "Clan Matheson" to Rangoon. While on board they took refreshments and spent about two hours on the "Dovre," but were naturally reticent about their movements and future actions. The visitors then left the "Dovre," and returned to their own vessel, and for some time afterwards followed the "Dovre," but gradually slackened pursuit and disappeared in the darkness. Captain Sequeland said that, since leaving Saigon some time ago, he had not seen a British warship. The "Dovre" is a steel screw steamer of 11,181 tons, and was launched at Trondheim in 1906 and built from Drontheim being owned by A. Guersome & Co. Both Captain Harris, he "Clan Matheson" and Captain Sequeland, of the "Dovre" called on the Principal Port Officer and reported the affair to him. The Officers and crew are being looked after at the Mayo Marine Institute.

Rangoon Lights to Remain Extinguished.

All lights outside of Choki Point with the exception of China Bakir, will by orders of the Port authorities remain extinguished.

The Pilot Brig Safe.

The Pilot Brig was reported all well up to this afternoon.

Lights To Be Put Out. In Rangoon River.

RANGOON, September 20.—The pilot brig was brought safely up the river to-day. The Lights at Spit Light, Vessel, Eastern Grove Lighthouse and leading lights in the Rangoon River will not be exhibited until further notice. It was officially reported to-day that the wireless stations at Fort Blair, Table Island and Diamond Island were open and are in communication with Rangoon.

Relief Fund for the Belgian Distressed.

RANGOON, September 20.—The Belgian Consul here has started collecting subscriptions for the relief of distress in Belgium, the total sum already being Rs. 500.

Burma War Fund.

RANGOON, September 20.—The War Relief Fund totals nearly two and half lakhs.

A Prize Ship.

BOMBAY, September 21.—The Hansa line's "Trifels" a prize ship has been brought to Bombay from Colombo.

All-India Weather.

SIMLA, September 19.—The depression which was in north-east Rajputana is breaking up against the hills of east Punjab and rain has been heavy in the eastern half of the Punjab and western half of the United Provinces. Rainfall has been nearly general in Assam, west United Provinces, east and north Punjab, east Rajputana, west Central Provinces and Konkan and local in Bengal Gujarat, Central India west, north Hyderabad, Madras Deccan and southeast Madras. A few falls also have occurred in Burma, Bihar, Kashmir, Bombay Deccan, Mysore and north Madras coast.

The principal amounts are:—Kyaukpau 2 inches, Tezpur 1, Dhubri 5, Coxs Bazar, Chittagong, Naraingunj and Jalpaiguri 1½, Mainpuri 2, Bareilly, Meerut and Dehra Dun 3, Roorkee and Mukteswar 6, Mussorie 4, Chakrat 5, Simla 3, Delhi 3, Hissar 1, Ambala 7, Ludhiana 4, Lahore 1½, Veraval 4, Ratnagiri 2, Salem 1½.

FORECAST:—Diminution of rain in Gujarat and Rajputana. Arabian Sea Report:—Mail steamer from Aden reports normal conditions.

The Mail steamer was signalled at Bombay at 6-20 A. M. yesterday, and the Mails left Bombay by Postal Express train at 1-40 P. M.

వృత్తాంతలేఖలు

తుంగభద్ర వార్తలు.

(ఒక విలేఖరుని యొద్దనుండి)

తుంగభద్ర సెప్టెంబరు 18:—ఈ నెల 16 వ తారీఖున ఆదవాని డిప్టి కలెక్టరు గారగు మ॥ రా॥ శ్రీ, పి. రంగనాథము మొదలియారు గారు ప్రేక్షక దగ్గరనుండు లోకల్ ఫండు సత్రము న కాకస్థితిముగావచ్చి తిరిగిచేసి దానిలోనుండు లోపము లన్నియు కనిపెట్టిరి. వీరుగదయముగ్రులు. ఎపుడును హాజర్ ముఖులయి ప్రజలందరితో కలసిమాట్లాడుచు ముసాఫరులకు గల యిబ్బంలను విచారించి తెలిసికొని తగిన యేర్పాటు చేయవలయునను పట్టుదలగల యిట్టి ప్రభువులంద యికమిద యాత్రికులకు యెట్టితొందరలు లేక సౌకర్యమునకు కావలసిన యేర్పాటులు చేయదురనుటకు యెట్టి సందేహమును లేదు.

కోడలు.

ఇచ్చటనుంచి 9 మైళ్లు దూరములోనుండు శ్రీ మంత్రా ఆయమునకుపోవుటకు రోడ్డులేని కారణమువలన ప్రతిదినముపోవు ననేక యాత్రికులకు కలుగుకష్టములు యంతయుని వ్రాయుటకు శక్యముకాదు. ఇట్టికష్టములను తొలగించుటకు చాలకష్టముగానుండు నాలుగుమైళ్లదూరము రోడ్డు ప్రస్తుతము చేయుటకు నేర్పాటు చేయించునని మ॥ రా॥ శ్రీ, ఆదవాని డిప్టి కలెక్టరుగారు చెప్పిసంగతిని వినుటకు ప్రజలందరికి చాల సంతోషముగ నున్నది.

రాజమండ్రివార్తలు.

(ఒకవిలేఖరునియొద్దనుండి)

కాలమానము.

రాజమండ్రి సెప్టెంబరు 17:— ఇచ్చట కుమారు వారమురోజులనుండి, యెండలు విపరీతముగా గాయుచు నాలుగురోజులనుండి, ఆకాశము, మేఘావృత్తమైయుండును, మెరుములతోగూడి గొప్పగాలి వీచుచు ఎడ తరఫలేక వానలు కురియుచున్నవి.

గోదావరి వరదలు.

ఈ సంవత్సరము కురిసిన అతి వర్షములవలన, గోదావరికి వరద, యిదివరలో వచ్చినచెందు సాక్షాంతు నెక్కువగా మూడురోజులనుండినచ్చి, తీతలేకుండనున్నది. ఈకట్టు మీద కుమారు యిరువదియొక్క యడుగు నీరుండుటచే, పడవలలో నొక్కటియును, రేవులకు చేరలేదు. ఏటిగట్టు యొక్కడ తెగిపోవునోయని, ప్రజలు అల్లాడుచున్నారు. ఈ వరదకు పాతయూరు పడమటిభాగమందు, చాలసామ్యు ఖర్చునెట్టి యేటిగట్టు వేసినప్పటికిని, పూర్వమువలె తూములవెంట, నీరు ప్రవహించుటచే, ఆదరి యిండ్లవారికేమి, వీధులవెంట నడచువారికేమి చాల ఇబ్బంది కలుగుచున్నది. నిత్యమును, వరదను చూచుటకు ప్రజలు గుంపులుగుంపులుగావచ్చి, పోవుచున్నారు. ఇట్టి తీర్రుగు గోదావరి వరదరోజులలో పోలవరం ఆయాగ్రామాదులకు వెల్లె, పాలెన్ అను చిన్నస్థిమరు, యింకను మరమ్మత్తులలోనే యుండుటచే ప్రజల రాకపోకలకు చాల ఇబ్బంది కలుగజేయుచున్నది.

ముగ్గురిసిపాలిటి.

మారాజుమండ్రి మునిసిపాలిటి రోడ్లసంగతి యేమియు బాగుగలేదు. ఈసంవత్సరము కురిసినవర్షముల వలన వర్షాకాలమునకు పూర్వమే, త్రవ్వించబడి నైడ్డుకాలులు, త్రవ్వించకపోవుటచే, నెక్కడ నీరక్కడనే నిలచి మురుగుటచే, దోమలుపుట్టి యందువలన ప్రజలకు రాత్రులు నిద్రలేమిచే జ్వరవీడికు లగుచున్నారు. విశాలముగానున్న యిస్మీసుపేట లోనే యీవిధముగా నున్నప్పడు, యిరువగునన్న పాళ్ల యూరుసంగతి వేరే వ్రాయనక్కరలేదు. ఇది యిట్లుండగా కొన్నిరోడ్లు మాటబండ్లరాడిడిచే యక్కడక్కడ గోతులు పడి నీరు నిలుచుటచే ప్రజలు నడచుటకు ఇబ్బందిగా నున్నది. ఇట్టి యిబ్బందుల ప్రజలకు గలుగకుండు నటుల మామునిసి పాలిటివారి సంగతిని ముఖ్యముగా గమనించెదరుగాక.

బెజవాడ వార్తలు.

(మా విలేఖరునియొద్దనుండి.)

బెజవాడ సెప్టెంబరు 16:— గత మాసము 28 తేదీన జరిగిన ముగ్గురిసిపల్ యెల్లెక్టులలోనుంచి మాపురజులు వోటు యెలాగోలాగున పూడి యినతలపడిరి. కాశేశ్వరరావు గారికిని విన్నకోట నరసింహంగారికిని సమానము గా 121 వోటువచ్చినట్లు తీర్మానించబడి తాల్గుతేరుగా విన్నకోట నరసింహంగారికివచ్చెను. కాశేశ్వరరావుగారు నరసింహంగారి తరపున ఖయ్యు విత్తువేసినవారును. ఆ వెరుకానివారును కొంత మంది ఆయనకు వోటులుచ్చినందున నున్నా ఆపులస్వామి

వగైరాల డొన్లస్టము లంచము వగైరాలచే వోటురు నిగ్గుంధించ బడినందున నున్నా విన్నకోట నరసింహంగారి యెల్లెక్టును చెల్ల గూడదని యోయాన కొన్నిలులోనికి వచ్చినయెడల మూన్యసి పలు ప్రభుత్వము హోన్యసికి తెచ్చుననియు మొదలైన సంగతులతో కాశేశ్వరరావుగారు కలెక్టరుగారికి పిటిషను పెట్టి నట్లు తెలియచుచున్నది.

రాళ్లకర్నము.

ఈ సంగతులట్లుండగా ఉజుము పుటిమి మంగలవాడి మీద పడినదన్నట్లు చెబుచును హుమంతరావుగారి యింటి మీదు యెల్లెక్టును జరిగిన రాత్రిమొదలు యారోజువరకూ సాయంకాలము 6 గంటలుమొదలు రాత్రి 11 గంటలవరకూ ఒకటే రాళ్లకర్నము కురిపించబడుచున్నది. నాలుగురోజుల నుండి పగలుకూడ రాళ్లు దభద్ర వేయబడుచున్నది పోలీసు వారును ప్రభువు దినుముమొదలు యారోజును పట్టుకొనవలెనని ప్రయత్నముచేయుచున్నారని వారికి నీశక్త్యము కాలేదు. ఇట్టి రాళ్లకర్నములు కురిపించు స్పేర్లు మా గ్రామములో కలర. రెండుమాడు సంవత్సరముల క్రిందట యిట్లే ఆరుమాసములు రాళ్లు ఒకరి యింటిమీదపడుతూవచ్చెను. అపుడు పోలీసు వారు నేర గులను గుర్రెరిగియు పట్టుకునుటకు సమర్థులైన వారుకాదు. నైరుమను గారి భరతమొట్టు పట్టుచుండగా మనకేమి బ్రతుకు దైవమా యని మాపొరుగు కొంతమంది మిక్కిలి భీతాహతులైయు న్నారు. గ్రామమందు యింగ్లీషువారి ప్రభుత్వములో యిట్టి హోరకృత్యములు జరుగుట పోలీసువారియొక్కయూ మేజిస్ట్రేట్లయొక్కయూ అతిమంచితనము. ఈ గ్రామము పోషిలెట ప్రసిద్ధమని అక్కిపర్లకు బాగుగా తెలిసివున్న నా తగు బాగ్రత పుచ్చుకొనుటలేదు. పట్టపగలు వీధులలో నేరములు జరుగుచిండును. కేసువచ్చునదికి వాళ్లలోవాళ్లే రాజీంపడుచుండురు. అధికారులు తలచుకున్నయెడల యీ దౌరాత్మ్యమునణచుట కష్టముగాదు. గ్రామములోని ప్రముఖులు వీర్యవంతులునూ హోరకాలునూ వికమత్యముగల వరునో గాకపోవుటచే గ్రామము యిట్టిదుస్థితికి వచ్చుచున్నది.

ఉద్యోగస్థుల బదిలీలు.

మహారాజశ్రీ మా తహశీలుదారుగారు జగన్మొద్ర రావు పంతులుగారు నెలరోజులు తెలపుపుచ్చుకొనిరి. వారికి బదులుగా యేలూరునుంచి మహారాజశ్రీ గంగారావు వాయుడుగారు పంపబడిరి. మహారాజశ్రీ మా మేజిస్ట్రేటుకంది సుబ్బారావుగారు నెలరోజులు తెలపుకు దరఖాస్తుచేసినట్లు తెలియుచున్నది. వారి గ్రామమందు కట్టించుచున్న డాక్టాయిలు పూరిఅయిన మేడమాత్రము తరుగయి గానున్నది. ఘనతన హిందూ మనగన్నరుగాలి లాల్లు సెండ్రెండుది రంగు డిశంబరు నెలలో మా గ్రామమునకు విచ్చేయుదురు. వారిని సన్మానించుటకై తగుయేర్పాటు పారులుగా మూన్యసిసాలిటి వారునూ చర్చించుచున్నారు.

జాబులు.

I

దసరాకు స్త్రీ బహుమానములు.

అయ్యా, చెన్నపురి ఆంధ్రుడుగారు 15 వ తారీఖున ఆంధ్రపత్రికలో కుస్తీ బహుమతినిగూర్చి వ్రాసిన జాబురుజూచి చాలా ఆనందించితిని. ఆంధ్రదేశమున నిద్దరే మంచి వస్త్రాములున్నారన్న మాటలోమాత్రము నే నేకీభవించజాలను. బెజవాడ, గుంటూరు, కాకినాడ, రాజమండ్రి మొదలగు పట్టణములలో చాలమంది తనూరు లున్న సంగతి నాకు వారుగ తెలియును. గుంటూరు అల్లంఖాన్ వస్త్రామతో ఆంధ్రదేశము డెక్కడు పోట్లాడి నెలిచినట్లు తోచదు. ఇటువంటివస్త్రాములు చాలమంది మన ఆంధ్రదేశములో నుండియుండవచ్చును. వారందరికి తగు ఆకాశముచ్చుకే బండక దసరాసంఘమువా రిట్టియేర్పాటు చేయుటచే మిక్కిలి సంప్రదనములు. ఇదిగాక బయటిదేశము నుండికూడ వస్త్రాములను రప్పించి దేశమునం దింకను నెక్కువ యంతృహమున కల్పించుటకు బంధు దసరాసంఘమువారు పూనుకొనుటకు ప్రయత్నించెదరని నమ్ముచున్నాను. బందరు.

II

బ్రహ్మమృతవృక్షసంభ.

అయ్యా, ఈచెన్నపురి రాజధానిలో జేరిన 25 జిల్లాలలోను హూణవిద్యా ప్రచారంబై యధికంబునై సంస్కృతాంధ్ర విద్యా ప్రచారంబు లక్ష్మంతోనానదేశకై జెందుచున్నయని. మరి యుత్రిమత సిద్ధాంతములయందును వేదాంత విద్యాభ్యసనంబులు గ్రమంబుగ నశించుచున్నయని. స్వయంతాధిమాన శాహు శ్యంబులగు మహానీయులింకను అప్పడప్పుడు వారివారిమత సిద్ధాంతసంభలను జరుపుచు శక్తికొలంది మతోద్ధారకంబును విద్యాసోపాదంబును జేయుచున్నారు. అయినను వేదాంత విద్యాభ్యాసాభిలాష మనవారియందొకను చక్కగ వ్యాపించ లేదు. కనుక తద్విద్యాభ్యాసంబునందు మిక్కిటంబుగ నభిరుచి బుట్టించనభిలషించి, విద్యాభిమానులగు మనయమిత్రులతో

వాలోచించి, కాస్త్రవిద్యా ప్రావీణ్యతలు గలవారికి సభలలో బహుమానంబులచే బహుకరించుటయే కర్తవ్యంబని నిశ్చయించి, నైజాముయిలాకాలో మొదటిసంవత్సరంబున ఆత్మకూరు సంస్థానమునందును, రెండవసంవత్సరంబున గద్వాలసంస్థానమునందును, మూడవసంవత్సరంబున వనపర్తిసంస్థానము నందును, నాల్గవ ఏటనురపుర సంస్థానమునందును, సభలగూర్చితిమి. ఐన నినుపదారి సంబంధములులేని ఈసంస్థానంబులు పశ్చిమ ప్రాగ్విత్త రాంధ్రపండితా గ్రంథాలయొక్క ఆగమనిర్ణయంబుల కశ్యవానుమాల్యంబులగు నుండటయేగాక, తత్కారణంబున గొందరికి సభలయొక్క సంయోగంబులే విడితంబులుగాకయన్నయవి. కాన రాకపోకలకు సులభసాధ్యంబుగ నుండు నొక్కప్రదేశంబున నీసంవత్సరం బీయుపనివర్తనకై గూర్చుటయే యుచితంబని దలంచినారము. అదియునుగాక దత్తమండల చతుష్టయము లోను (నీడెన్లకైస్తి ప్రియ) నీలాటి సభ తిదివరకెచ్చటను జరుపబడలేదు. మరియు నీజిల్లాలలో నామ్మాయ విద్యాభ్యాసమే చాలముట్లుకు లేక యున్నయది. కాననీతిగారికేపండిత సంయోగంబునుఈనాలుగు జిల్లాలలో నొక్కచోట జరుపుటయే ఆకశ్యకంబని ఎంచితిమి. అనంతపురము జిల్లాలోని పెనుగొండ గ్రామమునందుండు మహానీయులు కొందరిందున కామోదించి, శక్తిపరిమితి సాయంబు లూహరింతుమని హోరబాసంగించున నప్పరకంబుననె నవంబరువెల, 12 వ తేదీ మొదలు 16 వ తేదీవరకు నీసభజరుపని శ్చయించినారము. ఐననీటి మహాత్మాశ్యంబులు సులభసాధ్యంబులుకావు. ఎందు సహామైకము చాలకయుండును. కనుక విద్యాభిమానులందరును కరుణించి మౌనాశ్రయ నాలకించి, శక్త్యునసారంబు ద్రవ్యసహాయంబానరించిపండితగోష్ఠిజరిపించి, పాండిత్య ప్రసంగంబుల నాకర్షించి, బహుమాన సమర్పణంబుల నాలోకించి, కాస్త్రవిద్యాభి వృద్ధిమాగ్గంబునగల్గించి ముమ్మత్తు శ్చతార్థులకై జేయవలెనందు ప్రార్థించుచున్నాము. చందాలను బంధదలచినవారు అనంతపురముజిల్లా పెనుగొండలో రొద్దం. పెనుగొండరావుగారిచే బ్రంహల యును.

శ్రీనివాసాచార్యులు, కొండమాచార్యులు

III

లంచములు, ఉపహారములు.

అనంతపురముజిల్లా పెనుగొండ మేజిస్ట్రేటుగారు లంచమును పుచ్చుకొ యుచితముగ నున్నది. అందువలన మేజిస్ట్రేటుల గౌరవానికి గొంత భీతియొగలిగి యిట్టివారిచేలలను గొం నజుకు కాంతింపజేయవచ్చునని తోచెడిని. మాలినాచేసికొని జీవించు దీనజనలను, విద్యాగంగామ్యులను, న్యాయముపేర సామాన్యపునెరులకై క్షీంచు మేజిస్ట్రేటులే యిట్లుచేయుట కడుహీనమైన కార్యము. విద్యాధికులకై ఇట్టివారిని గర్హించుచు, నలనగుపట్టనెల్ల మందలింపుచు, వీరికలన న్యాయశీతములకు సంభందింపుచున్న కళంకమును దుడిచివేయుచుండుగాక. స్వల్పపు తీత గాండో యివినీతి వాడేతముల నభివృద్ధి చేయుటచేత తొలగునని కొందఱు విజ్ఞులు పట్టుకుదురు. వీరివారనను దుకొంత సత్యమున్నది. ఈమేజిస్ట్రేటుల పట్ల నే యుపాయమును బ్రయోగింపవలయునో తెలియరాదు. కొందఱిలన ప్రసంగకళము విచ్చిరి విషయ మొకటి వినదయ్యెను. పోలీసువారు, సుమేజిస్ట్రేటులు పుచ్చుకొను లంచము లన్యాయములే! వారు ప్రజలను బోధించియు బెడతించియు లంచముల దీసికొందుట! సమురికట్టాటలు పుచ్చుకొనులంచములు న్యాయములే! వీరు సుమేజిస్ట్రేటుల వలె బోధించునది కాదుగాక; కాంతెమున బ్రతికము జేయువారట. వీరు చేయుచుపకారముల పట్ల సమన్వయమున వాగిగువారుండిన వెల్లడియగు కారములలో వాధాకరణగు నధికారములేనం నట్టివారి హీనకార్యములు సమంజసములే? న సమురికట్టాటలు, పోస్టాఫీసు గోళ్లగులు ఈవైవాదమును బలపరుచువారుచెప్పవలెను టులకిచ్చు లంచములచేత సంసారములు కరిజిస్తాగుల కిచ్చు లంచము లట్లుండవు. న సగమో, అంతనా, రెట్టింపో మించి పు: మనుకు వచ్చు వ్యవహారములు వందలకొల బంధము గల్గియుండును. అట్టివో నాలుగైదు పె నను కష్టముండదు. సుఖాగముగ వీరిపథము నెఱవే నీతి యెంతయైనను నవి నీతియేయని వీరణంగుడ. డబ్బరమాడికాని హెచ్చుపుచ్చుకొనిన నవివీ నీరి కధికారులందు పక్షపాతముగల్గి చెడ ది. ఈ ప్రాంతమందలి సమురికట్టాటల రెడి మాత్రము ప్రయవేటు. స్వంతభీషాగ్రగణి ఘుమరు ధర్మమూర్తివలె నటింప రోగములు కుదిరినపేట్టుట ప్రచును. వారెవరో వారే

na published by K. Nageswara Rao at the Andhriapatrika Press, No 9, Jehangir Street, George Town.